

WWF®

GHID

2017

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Legea de partea naturii

Ghid pentru inițierea de proceduri pentru prevenirea și oprirea activităților cu impact negativ asupra naturii

Ediția 2, revizuită, 2017

Legea de partea naturii

**Ghid pentru inițierea de proceduri pentru
prevenirea și oprirea activităților cu impact
negativ asupra naturii**

Ediția 2, revizuită, 2017

Proiect co-finanțat printr-un grant din
partea Elveției prin intermediul Contribuției
Elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Acest ghid nu reflectă neapărat poziția oficială a guvernului elvețian. Responsabilitatea pentru
conținutul acestuia este asumată în întregime de WWF-România.

„Nu putem salva tot ce ne-am dori; dar, dacă ne implicăm, cu siguranță vom reuși să salvăm mult mai mult decât dacă am renunța”

Sir Peter Scott, Fondator WWF

Conținutul lucrării a fost coordonat de Asociația WWF Programul Dunăre-Carpați România și elaborat de către grupul de lucru al Asociației Bankwatch România alcătuit din: Cătălina Rădulescu, Carmen Bârzan, Ștefania Răusch, Mircea Ursuța și Cornelia Marin.

La realizarea acestui ghid au contribuit Carmen Pădurean, Mihaela Nechifor, Antoanela Costea, Cristian-Remus Papp, Ioana Cenușă, Radu Melu și Cristina Munteanu.

Publicație apărută în cadrul proiectului „Natura 2000 și Dezvoltarea Rurală în România”.

Scopul proiectului este îmbunătățirea implementării normelor europene pentru ariile protejate Natura 2000, promovând, în același timp, dezvoltarea rurală durabilă în România. Cum? Prin demonstrarea faptului că există oportunități de dezvoltare locală generate de ariile protejate, că e posibil să avem o integrare mai bună a ariilor protejate și a managementului ariilor protejate în planurile de dezvoltare și infrastructură regională și că, pe termen lung, ariile

protejate pot constitui o sursă de venit pentru comunitățile locale.

Finanțator: Proiect finanțat prin Programul de Cooperare Elvețiano-Român.

Proiectul este implementat de WWF Programul Dunăre-Carpați România (WWF-România), în parteneriat cu WWF Elveția, Asociația Ecotur Sibiu, Asociația Grupul Milvus și ProPark-Fundația pentru Arie Protejate.

Acest ghid reprezintă ediția revizuită a aceluiși ghid „Legea de partea Naturii” elaborat în anul 2009 de către WWF-România și se dorește a fi un instrument util pentru toți factorii interesați: de la administratori și custozii de arie protejate, organizații non-guvernamentale care activează în domeniul protecției mediului, posibili investitori și chiar și pentru publicul larg interesat de subiectele de mediu.

Ghidul poate fi descărcat de pe pagina www.wwf.ro. O aplicație practică a acestui ghid poate fi folosită accesând platforma www.actionez.ro.

© WWF Programul Dunăre-Carpați România, 2017

La redactarea acestui material s-a avut în vedere legislația în vigoare până la data de 1 decembrie 2016.

CUPRINS

CAPITOLUL 1

Noțiuni introductive	6
1.1 Arii protejate- definiție, clasificare, legislație aferentă	6
1.2 Acte de reglementare a activităților cu impact asupra mediului.....	9
A) Avizul de mediu	9
B) Acordul de mediu.....	10
C) Avizul Natura 2000.....	14
D) Autorizația de mediu	15
E) Autorizație integrată de mediu	16

CAPITOLUL 2

Accesul la informațiile de mediu	19
2.1 Informația privind mediul	19
2.2 Cine poate solicita informații privind mediul?	20
2.3 Cine poate oferi informații privind mediul?	20
2.4 Procedura de solicitare a informațiilor privind mediul	21
2.5 Cazuri practice	24

CAPITOLUL 3

Consultarea publicului	25
3.1 Procedura de evaluare a impactului asupra mediului a unor proiecte publice sau private (EIA)	26
3.1.1 Etapa de încadrare	26
3.1.2 Etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului privind impactul asupra mediului	26
3.1.3 Etapa de analiză a calității raportului de evaluare a impactul asupra mediului.....	27
3.1.4 Dezbateră publică	27
3.1.5 Emiterea acordului de mediu	27
3.1.6 Revizuirea și actualizarea acordului de mediu.....	27
3.1.7 Accesul la justiție.....	28
3.2 Procedura de participare a publicului la evaluarea strategică de mediu (SEA)	28
3.2.1 Etapa de încadrare	28
3.2.2 Etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și de realizare a raportului de mediu.....	28
3.2.3 Etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei	29
3.3 Participarea publicului în cadrul evaluării adecvate de mediu (EA)	29
3.3.1 Decizia de încadrare.....	29
3.3.2 Studiul de evaluare adecvată, soluții alternative și măsuri compensatorii.....	30
3.3.3 Confidențialitate	30

CAPITOLUL 4

Acces la justiție (Procedura în contencios administrativ)	31
1 Ce înseamnă accesul la contenciosul administrativ?	31
2 Cine poate formula o acțiune în contencios administrativ în materia problemelor de mediu?	32
3 Ce se poate solicita instanței de contencios administrativ?	32
4 Cum se poate obține o informație referitoare la o problemă de mediu?	32
5 Ce se întâmplă dacă nu se comunică informațiile de interes public solicitate sau se apreciază de către autoritate că acestea nu ar fi informații de interes public?	32
6 Procedura plângerii prealabile - Cum se contestă actul administrativ care se apreciază că este nelegal sau refuzul de a răspunde la o cerere?	32
7 Când se poate persoana adresa instanței de judecată?	33
8 La ce instanță trebuie să se adreseze persoana vătămată?	33
9 Cum trebuie să arate cererea de chemare în judecată și ce trebuie anexat la ea?	33
10 Ce se întâmplă după înregistrarea cererii de chemare în judecată?	34
11 Ce soluții poate adopta instanța?	35
12 Solicitarea de despăgubiri pe cale separată	35
13 Cazuri urgente. Suspendarea actului atacat	35

CAPITOLUL 5

Activități cu impact asupra mediului (accent pe ariile protejate)	36
5.1 Poluarea și deșeurile	36
5.2 Construcții în arii protejate	39
5.3 Braconajul	42
5.3.1 Braconajul cinegetic	42
5.3.2 Braconajul piscicol	44
5.4 Minerit. Mineritul în arii protejate	46
5.5 Exploatarea masei lemnoase	49
Anexe	54

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE

1.1 Arii protejate- definiție, clasificare, legislație aferentă

A. DEFINIȚIE

„Ariile protejate joacă un rol critic în menținerea vieții pe Pământ.” se afirmă în „Managementul ariilor protejate”, conform *Ghidului Global* publicat de IUCN în 2006. Cele 188 de țări semnatare ale Convenției Diversității Biologice¹, recunosc faptul că ariile protejate reprezintă cea mai importantă metodă de a conserva biodiversitatea și de a oferi modele de dezvoltare în armonie cu natura în contextul dezvoltării economice accelerate din ultimele decenii.

Uniunea Mondială pentru Conservarea Naturii (IUCN²) definește aria protejată astfel:

Aria protejată este „un spațiu geografic clar delimitat, recunoscut, desemnat și administrat în baza unor acte legale sau prin alte mijloace eficiente, cu scopul de a se realiza conservarea pe termen lung a naturii, precum și a serviciilor de mediu și a valorilor culturale asociate” – Ghid pentru utilizarea Categoriilor de Management ale ariilor protejate, IUCN, 2008.

Legislația națională, *Ordonanța de Urgență nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* definește **arie naturală protejată** astfel:

Arie naturală protejată – zona terestră și/sau marină în care există specii și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică ori culturală deosebită, care are un regim special de protecție și conservare, stabilit conform prevederilor legale.

B. CLASIFICARE

Ariile protejate pot avea unul sau mai multe obiective de management:

1. cercetarea științifică;
2. protecția sălbăticiei (zonelor fără intervenție umană) – excluderea oricărei forme de exploatare a resurselor naturale care contravin obiectivelor de management;
3. protecția diversității speciilor și a diversității genetice;
4. menținerea serviciilor de mediu;
5. protecția caracteristicilor naturale și culturale;
6. turism și recreere;
7. educație;
8. utilizarea durabilă a resurselor și ecosistemelor naturale;
9. menținerea activităților culturale și tradiționale.

În funcție de principalele obiective de management dintr-o arie protejată, aceasta aparține unei anumite categorii de arii protejate.

¹ Convenția Diversității Biologice (Convention on Biological Diversity) – CBD - <http://www.cbd.int/>

² IUCN – The World Conservation Union, <http://www.iucn.org/>

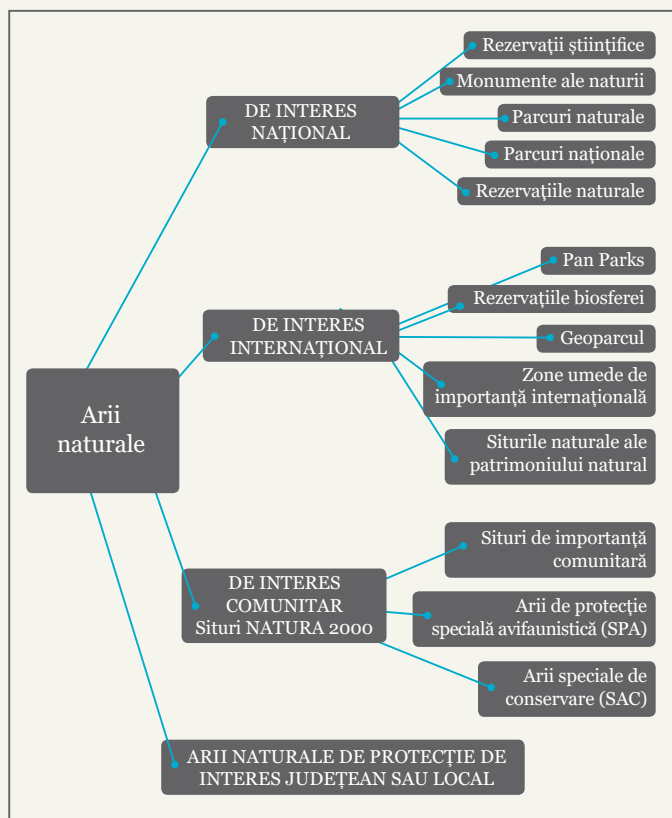
În art. 5 (OUG nr. 57/2007 actualizată 2015) sunt grupate categoriile de arii naturale protejate astfel:

- a) de interes național:** rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale; ex: Parcul Național Retezat, Parcul Natural Cozia, Rezervația Naturală Codrii Seculari Slătioara;
- b) de interes internațional:** situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei; ex. Geoparcul Dinozaurilor - Țara Hațegului, Complexul piscicol

Dumbrăvița, Rezervația Biosferei Delta Dunării;

- c) de interes comunitar sau situri „Natura 2000”:** situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică; ex: situl Natura 2000 ROSC10227 Sighișoara - Târnava Mare, situl Natura 2000 ROSPA0019 Cheile Dobrogei;

- d) de interes județean sau local:** stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz. Ex: Muntele Piatra Secuiului (Rimetea), Speciile forestiere exotice din Parcul Sub Arini (Sibiu).

Definițiile categoriilor de arii protejate se regăsesc în anexa nr. 1 a prezentului ghid.

Subdivizarea acestor categorii majore se poate urmări în figura nr. 1.

Fig. nr. 1.
Categorii de arii protejate

C. LEGISLAȚIA SPECIFICĂ

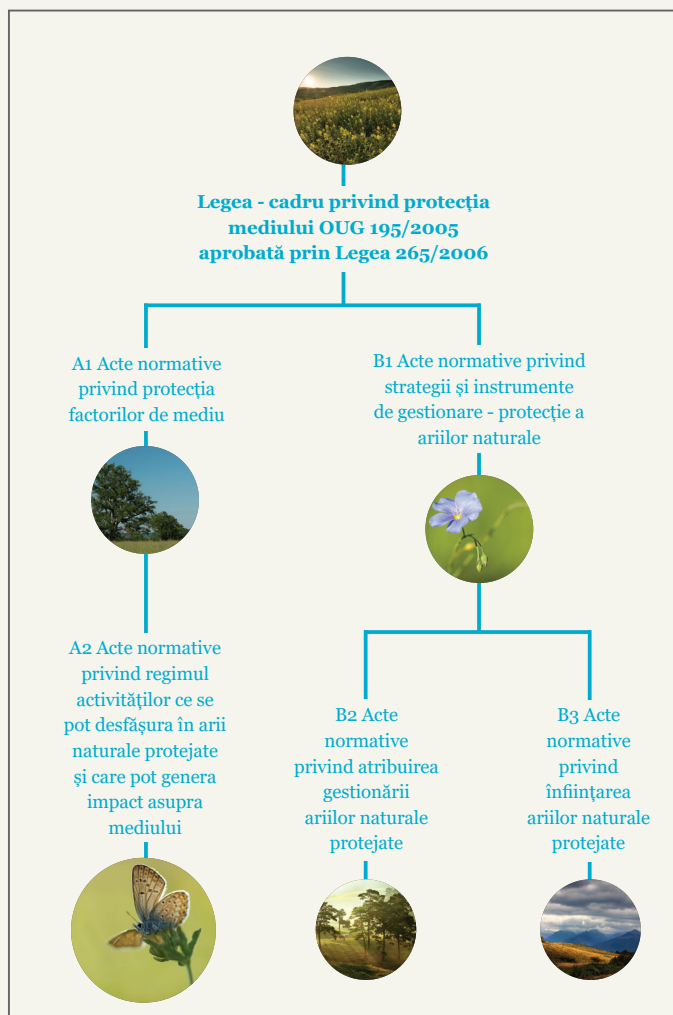
Ce legi guvernează ariile protejate?

Legislația aferentă ariilor naturale protejate are două componente:

- Legislația de declarare a ariei naturale protejate (cu descrierea extinderii și a elementelor de protecție), precum și de

administrare a ariilor naturale protejate declarate;

- Legislația de mediu care reglementează protejarea, conservarea factorilor de mediu a căror poluare poate produce un impact asupra ariilor naturale protejate.

În figura nr. 2 este prezentată o astfel de schemă legislativă.

Declararea ariilor naturale se face:

- prin Hotărâri de Guvern, în cazul ariilor naturale de interes comunitar și a celor de interes național;
- prin Hotărâri ale Consiliilor Județene sau Locale, în cazul ariilor naturale de interes local sau județean.

Fig. nr. 2
Schema actelor de reglementare care vizează protecția mediului

LEGISLAȚIE:

- OUG 195/2005 privind protecția mediului;
- HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- Ordinul 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;
- HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului;
- Legea 278/2013 privind emisiile industriale;
- Ordinul nr. 1798/2007 pentru aprobarea procedurii de emitere a autorizației de mediu.

Potrivit art. 2, pct. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 195/2005, cu modificările și completările ulterioare, actele de reglementare privind protecția mediului sunt:

- aviz de mediu,
- acord de mediu,
- aviz Natura 2000,
- autorizație de mediu,
- autorizație integrată de mediu,
- autorizație privind emisiile de gaze cu efect de seră,
- autorizație privind activități cu organisme modificate genetic.

În cele ce urmează vom aborda cele mai comune acte de reglementare care sunt emise de către autoritățile de mediu.

A. AVIZUL DE MEDIU

Ce este?

Avizul de mediu este actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului- ANPM sau APM- care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării.

Cum se acordă?

Emiterea avizului de mediu se face după ce este făcută evaluarea de mediu.

Se supun evaluării de mediu toate planurile și programele care se pregătesc pentru următoarele domenii:

- agricultură,
- silvicultură,
- pescuit și acvacultură,
- energie,
- industrie, inclusiv activitatea de extracție a resurselor minerale,
- transport,
- gestionarea deșeurilor,
- gospodărirea apelor,
- telecomunicații,
- turism,
- dezvoltare regională,
- amenajarea teritoriului și urbanism sau utilizarea terenurilor.

© WWF

Procedura evaluării de mediu pentru planuri și programe cuprinde trei etape:

- a) Etapa de încadrare a planului/programului în procedura evaluării de mediu;
- b) Etapa de definitivare a proiectului de plan/program și de realizare a raportului de mediu;
- c) Etapa de analiză a calității raportului de mediu.

Valabilitate: avizul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a planului sau programului.

Scopul evaluării de mediu:

integrarea considerațiilor de mediu în pregătirea și adoptarea planurilor și programelor a căror implementare poate avea efecte semnificative asupra mediului.

Cine este responsabil?

Emit avizul de mediu următoarelor autorități:

- agențiile județene de protecție a mediului (APM), pentru planurile și programele locale;
- autoritatea publică centrală pentru protecția mediului (Ministerul Mediului), pentru planurile și programele naționale și regionale.

Care este legislația aplicabilă?

Hotărârea de Guvern nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Ce poate face publicul?

Participarea la procesul de consultare publică derulat pe toată durata procedurii, adică informarea asupra documentelor existente pentru planul/programul propus și participarea la dezbaterile publice.

Acte necesare la depunerea solicitării avizului

- Notificare;
- Proiectul de plan (piese scrise, desenate, coordonate STEREO 70);

- Dovada publicării celor două anunțuri publice în mass-media (primul anunț și al doilea anunț), pentru planurile/ programele pentru care nu este necesară obținerea delegării de competență de la autoritatea publică centrală, adică pentru planurile/programele care se desfășoară pe raza teritorială administrativă a unui singur județ.

OBSERVAȚIE: În cazul unui plan sau program care afectează integritatea unei Ariei Protejate de interes comunitar, procedura de evaluare de mediu are integrată în ea și evaluarea adecvată (EA) a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar.

B. ACORDUL DE MEDIU

Ce este?

Acordul de mediu este actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite:

- condițiile și, după caz,
- măsurile pentru protecția mediului,
- care trebuie respectate în cazul realizării unui proiect

Cum se acordă?

Acordul de mediu se emite pe baza evaluării impactului asupra mediului a unor proiecte publice sau private, ori extinderea activităților existente care pot avea impact semnificativ asupra mediului. Proiectele care pot avea efecte semnificative asupra mediului datorită, printre altele, naturii, dimensiunii sau localizării lor fac obiectul unei solicitări de aprobare de dezvoltare și unei evaluări a impactului lor asupra mediului înaintea emiterii acestei aprobări.

Definiție: Aprobarea de dezvoltare reprezintă decizia autorității sau autorităților competente, care dă dreptul titularului proiectului să realizeze proiectul; aceasta se concretizează, după caz, în:
a) autorizația de construire;

- b)** acord privind utilizarea terenului în scop agricol intensiv;
- c)** acord al conducătorilor subunităților teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de silvicultură pentru proiectele privind împădurirea terenurilor pe care nu a existat anterior vegetație forestieră;
- d)** decizie a inspectorului șef al inspectoratului teritorial de regim silvic și vânătoare, ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru agricultură, păduri și dezvoltare rurală privind aprobarea ocupării temporare sau scoaterii definitive a unui teren din fondul forestier național, după caz, pentru realizarea obiectivelor care implică defrișarea în scopul schimbării destinației terenului;
- e)** autorizația de gospodărire a apelor.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului se realizează în trei etape:

- 1** etapa de încadrare a proiectului în procedura de evaluare a impactului asupra mediului;
- 2** etapa de definire a domeniului evaluării și de realizare a raportului privind impactul asupra mediului;
- 3** etapa de analiză a calității raportului privind impactul asupra mediului.

Etapa de încadrare în procedura de evaluare a impactului asupra mediului este precedată de evaluarea inițială a proiectului prin care este identificată localizarea proiectului în raport cu ariile naturale protejate. Autoritățile publice pentru protecția mediului iau în considerare informațiile furnizate de către titularul de proiect în cadrul memoriului de prezentare.

Pentru proiectele supuse evaluării impactului asupra mediului, titularii acestora au obligația de a furniza informații care trebuie să includă:

- a)** descrierea proiectului, cuprinzând date referitoare la amplasament, soluții tehnice propuse, mărirea proiectului;
- b)** descrierea măsurilor avute în vedere pentru a evita, a reduce și, dacă este posibil, a remedia efectele negative semnificative asupra mediului;
- c)** datele necesare pentru identificarea și evaluarea principalelor efecte pe care proiectul le poate avea asupra mediului;
- d)** prezentarea generală a principalelor alternative studiate de titularul de proiect, cu indicarea motivelor alegerii sale, avându-se în vedere efectele asupra mediului; un rezumat fără caracter tehnic al informațiilor prevăzute la lit. a)-d)³.

La rândul lor, autoritățile publice care dețin informații relevante pentru evaluarea efectelor directe și indirecte ale proiectului, au obligația să le pună la dispoziția titularului proiectului.

În etapa a 2-a, raportul privind impactul asupra mediului se înaintează autorității publice pentru protecția mediului și este supus comentariilor publicului interesat. Propunerile și recomandările publicului sunt luate în considerare în etapa de analiză a calității acestuia.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este parte integrantă din procedura de emitere a aprobării de dezvoltare. Acordul de mediu se anexează aprobării de dezvoltare, făcând parte integrantă din aceasta.

 Pentru proiectele publice sau private pentru care este stabilită necesitatea evaluării impactului asupra mediului realizate în cadrul unei arii naturale protejate, acordul de mediu se emite numai dacă proiectul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate.

³ Art. 13, alin. 1, lit. a)-e) din Hotărârea de Guvern nr. 445/2009.

În situația în care rezultatul evaluării adecvate relevă un impact negativ semnificativ asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, autoritatea publică pentru protecția mediului ia decizia de respingere a solicitării acordului de mediu.

În cazul în care aria naturală protejată de interes comunitar adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de sănătatea sau siguranța publică, de anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu sau, ca urmare a avizului Comisiei Europene, de alte motive imperative de interes public major.

Valabilitate: Acordul de mediu își păstrează valabilitatea pe toată perioada punerii în aplicare a proiectului.

În cazul în care intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii acordului de mediu sau se modifică condițiile care au stat la baza emiterii, autoritatea competentă decide, după caz, pe baza notificării titularului, menținerea acordului de mediu sau necesitatea revizuirii acestuia, informând titularul cu privire la această decizie.

Evaluarea impactului asupra mediului nu poate fi efectuată după ce lucrările de investiție au fost demarate sau proiectele au fost realizate.

Scopul evaluării impactului asupra mediului: este de a identifica, descrie și evalua, în mod corespunzător și pentru fiecare caz, efectele directe și indirecte ale unui proiect asupra următorilor factori:

- a) ființe umane, faună și floră;
- b) sol, apă, aer, climă și peisaj;
- c) bunuri materiale și patrimoniu cultural;
- d) interacțiunea dintre factorii prevăzuți la lit. a)-c) Art. 5, alin. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Cine este responsabil?

Emit acordul de mediu următoarele autorități:

- agențiile județene de protecție a mediului (APM), pentru pentru proiectele al căror amplasament se află pe județul respectiv, cu excepția proiectelor aflate sub incidența legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării.
- agenția națională pentru protecția mediului (ANPM) pentru proiectele al căror amplasament se întinde pe două sau mai multe regiuni de dezvoltare.

Evaluarea impactului asupra mediului se realizează în cadrul unei comisii de analiză tehnică (CAT) găzduită de către APM sau ANPM din care fac parte autorități publice centrale sau locale, după caz, care au atribuții și răspunderi specifice în domeniul protecției mediului (ex: reprezentanți ai Direcției de Sănătate Publică, ai Gărzii Forestiere, ai Agenției pentru Plăți și Intervenții în Agricultură, Agenției Naționale pentru Îmbunătățiri Funciare, Administrației Bazinale de Apă, etc.). Autoritățile de mai sus exprimă puncte de vedere în cadrul comisiei de analiză tehnică cu privire la solicitarea acordului de mediu și a aprobării de dezvoltare, precum și asupra informațiilor prezentate de titularul proiectului în cadrul evaluării impactului asupra mediului.

Din CAT fac parte autorități publice centrale sau locale, după caz, care au atribuții și răspunderi specifice în domeniul protecției mediului cum ar fi: reprezentanți ai Direcției de Sănătate Publică, ai Gărzii Forestiere, ai Agenției pentru Plăți și Intervenții în Agricultură, Agenției Naționale pentru Îmbunătățiri Funciare, Administrației Bazinale de Apă, etc.

! În cazul în care evaluarea impactului asupra mediului relevă efecte negative asupra ariei naturale protejate și în lipsa unor soluții alternative, proiectul trebuie totuși realizat din considerente imperative de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic, autoritatea publică pentru protecția mediului competentă emite acordul de mediu numai după stabilirea măsurilor compensatorii necesare pentru a proteja coerența rețelei Natura 2000, în cazul siturilor de interes comunitar.⁴

de mediu și a aprobării de dezvoltare pentru proiecte publice sau private.

Actele necesare la depunerea solicitării de acord de mediu:

- cerere pentru eliberarea acordului de mediu;
- certificat de urbanism (copie);
- plan de situație anexă la certificatul de urbanism (copie);
- plan de încadrare în zonă (copie);
- dovada plății tarifului pentru evaluarea inițială a solicitării.

Care este legislația aplicabilă?

- HG nr. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului;
- OM nr. 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private.

Ce face publicul?

Publicul interesat are dreptul să participe efectiv la procedura de evaluare a impactului asupra mediului, să se documenteze și să transmită propuneri/recomandări autorităților publice competente, atunci când toate opțiunile sunt posibile și înaintea luării unei decizii privind acordul de mediu. Rezultatele consultării și informațiile obținute se iau în considerare la emiterea, respectiv în respingerea solicitării acordului

© Ștefan Angelescu

⁴ Pentru ariile naturale protejate de interes comunitar este obligatorie evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor care pot afecta în mod semnificativ aria naturală protejată de interes comunitar, singure sau în combinație cu alte planuri sau proiecte care se află în procedura de reglementare sau sunt prevăzute în strategii de dezvoltare (Ordinul nr. 19/13.01.2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic pentru evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, publ. în M. Of. nr. 82/2010).

Etapele procedurii de evaluare adecvată sunt:

1. etapa de încadrare în cadrul căreia autoritatea competentă pentru protecția mediului stabilește și decide dacă planul/proiectul, singur sau în combinație cu alte planuri/proiecte, este susceptibil a avea impact negativ semnificativ asupra ariei naturale protejate de interes comunitar și dacă planul/proiectul va face obiectul unei evaluări adecvate;
2. etapa studiului de evaluare adecvată în care autoritatea competentă pentru protecția mediului analizează studiul de evaluare adecvată;
3. etapa soluțiilor alternative ale unui plan sau proiect care se realizează luându-se în considerare speciile și/sau habitatele de interes comunitar pentru care aria naturală protejată de interes comunitar a fost desemnată, costurile, întârzierile au alte aspecte ale soluției alternative.

În urma parcurgerii acestei etape, autoritatea competentă pentru protecția mediului decide emiterea avizului Natura 2000.

C. AVIZUL NATURA 2000

Ce este?

Actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care conține concluziile **evaluării adecvate** și prin care se stabilesc condițiile de realizare a planului sau proiectului din punctul de vedere al impactului asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar incluse sau care urmează să fie incluse în rețeaua ecologică Natura 2000.

Cum se emite?

Evaluarea adecvată reprezintă procesul menit să:

- identifice,
- descrie,
- stabilească, în funcție de obiectivele de conservare și în conformitate cu legislația în vigoare, efectele:
 - directe și indirecte,
 - sinergice, cumulative,
 - principale și secundare ale oricărui plan ori proiect, care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul unei arii naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, în mod individual ori în combinație cu alte planuri sau proiecte.

În cazul planurilor sau proiectelor care se supun evaluării de mediu ori evaluării impactului asupra mediului, evaluarea adecvată a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar este parte integrantă din acestea.

Când evaluarea adecvată este parte integrantă din evaluarea de mediu, respectiv evaluarea impactului asupra mediului, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite:

- ➔ avizul de mediu sau decizia de respingere a solicitării de aviz de mediu ori, după caz,
- ➔ acordul de mediu sau decizia de respingere a solicitării de acord de mediu, aceste documente incluzând concluziile evaluării adecvate.

În această situație nu se mai emite Avizul Natura 2000.

Acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, se emite numai dacă proiectul sau planul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate respective și după consultarea publicului, în conformitate cu legislația în domeniu.

Etapele procedurii de evaluare adecvată sunt:

1. *etapa de încadrare* în cadrul căreia autoritatea competentă pentru protecția mediului stabilește și decide dacă planul/proiectul, singur sau în combinație cu alte planuri/proiecte, este susceptibil a avea impact negativ semnificativ asupra ariei naturale protejate de interes comunitar și dacă planul/proiectul va face obiectul unei evaluări adecvate;
2. *etapa studiului de evaluare* adecvată în care autoritatea competentă pentru protecția mediului analizează studiul de evaluare adecvată;
3. *etapa soluțiilor alternative* ale unui plan sau proiect care se realizează luându-se în considerare speciile și/sau habitatele de interes comunitar pentru care aria naturală protejată de interes comunitar a fost desemnată, costurile, întârzierile au alte aspecte ale soluției alternative. În urma parcurgerii acestei etape, autoritatea competentă pentru protecția mediului decide emiterea avizului Natura 2000.

Procedura de evaluare adecvată se finalizează cu emiterea avizului Natura 2000 sau decizia de respingere a proiectului ori planului, după caz. Autoritate competentă pentru protecția mediului emite Avizul Natura 2000 doar pentru planurile și proiectele care nu fac obiectul unei evaluări de mediu/evaluări a impactului asupra mediului.

Cine este responsabil?

- agențiile județene de protecție a mediului (APM),
- agenția națională pentru protecția mediului (ANPM).

Care este legislația aplicabilă?

- Ordinul nr. 19/13.01.2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic pentru evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra arilor naturale protejate de interes comunitar.

Ce face publicul?

Participă la consultarea publică.

D) AUTORIZAȚIA DE MEDIU

Ce este?

Actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și/sau parametrii de funcționare ai unei activități existente sau ai unei activități noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, obligatoriu la punerea în funcțiune.

Cum se emite?

Activitățile și/sau instalațiile cu impact asupra mediului, precum și proiectele de investiții noi sau de modificare a celor existente, inclusiv pentru proiectele de dezafectare, aferente lor sunt încadrate, după impactul asupra mediului, astfel:

- activități cu impact nesemnificativ⁵, pentru care nu se emite acord de mediu;
- activități cu impact redus asupra mediului⁶, pentru care se emit doar autorizații de mediu;
- activități și/sau instalații cu impact semnificativ asupra mediului, pentru care se emit autorizații de mediu sau, după caz, autorizații integrate de mediu.

Lista activităților pentru funcționarea cărora este necesară obținerea autorizației de mediu este dată în Anexa 1 a OM nr. 1798/2007.

Pentru activitățile și instalațiile cu impact asupra mediului, pe baza analizei documentației și a propunerilor și recomandărilor exprimate de publicul interesat, autoritatea publică pentru protecția mediului, cu consultarea Comisiei de Analiză Tehnică, emite și face public:

- a) Autorizația de mediu/Autorizația integrată de mediu sau
- b) Decizia de respingere a solicitării acestora.

Sunt exceptate de la obținerea autorizației de mediu, activitățile desfășurate de structurile componente ale sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională.

Autorizația de mediu se eliberează după obținerea celorlaltor avize, acorduri, autorizații, după caz, în termen de 90 de zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete.

© Lies Wilaer

⁵ Sunt avute în vedere activități rezidențiale, din gospodării individuale sau dependențe ale acestora, destinate exclusiv satisfacerii necesităților locuinței și/sau gospodăriei proprii și care nu sunt amplasate în zone cu regim special de protecție, precum și acele activități pentru care, conform prevederilor legale în vigoare privind autorizarea, nu se emit autorizații de mediu.

⁶ Sunt considerate cu impact redus asupra mediului activitățile pentru care, în urma parcurgerii etapei de încadrare, s-a stabilit că nu se supun procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, activități expres menționate în Ordinul nr. 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private.

Autorizația de mediu se eliberează numai dacă proiectele, respectiv programele pentru confortare privind activitățile existente, prevăd eliminarea consecințelor negative asupra mediului, în raport cu prevederile aplicabile din normele tehnice și reglementările în vigoare.

Valabilitate: Autorizația de mediu este valabilă 5 ani.

Care este legislația aplicabilă?

Ordinul nr. 1798/2007 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației de mediu, cu modificările și completările ulterioare.

Cine este responsabil?

Autoritatea publică pentru protecția mediului, prin APM-uri sau ANPM.

Ce face publicul?

Participă la consultarea publică.

Actele necesare la depunerea solicitării:

- Cerere pentru eliberarea autorizației de mediu;
- Fișa de prezentare și declarație Anexa 2 din Ordinul nr. 1798/2007;
- Dovada că a făcut publică solicitarea prin cel puțin una dintre metodele de informare prevăzute în anexa nr.3;
- Plan de situație și plan de încadrare în zonă a obiectivului;
- Procesul-verbal de constatare a respectării tuturor condițiilor impuse prin acordul de mediu întocmit potrivit Ordinului și protecției mediului nr. 860/2002* pentru aprobarea Procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, cu modificările și completările ulterioare, sau, după caz, nota privind stadiul de realizare a programului pentru conformare existent, după caz;
- Formularul de înregistrare prevăzut în tabelul nr. 1 din anexa nr. 5, însoțit de documentele specificate de acesta, pentru autorizarea activității grădinilor zoologice, acvariiilor publice și centrelor de reabilitare și/sau îngrijire, după caz.

E) AUTORIZAȚIE INTEGRATĂ DE MEDIU

Ce este?

Actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, cu informarea prealabilă a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, care acordă dreptul de a exploata în totalitate sau în parte o instalație, în anumite condiții, care să garanteze că instalația corespunde prevederilor privind prevenirea și controlul integrat al poluării; autorizația poate fi emisă pentru una sau mai multe instalații ori părți ale acesteia, situate pe același amplasament și exploatate de același operator.

Cum se emite?

Pentru activitățile și/sau instalațiile noi și cele existente cu impact semnificativ asupra mediului din domeniile expres menționate de lege, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite Autorizația integrată de mediu, cu respectarea abordării integrate a elementelor și factorilor de mediu și cu luarea în considerare a celor mai bune tehnici disponibile, fără antrenarea unor costuri excesive.

La stabilirea condițiilor de emitere a Autorizației integrate de mediu, autoritatea competentă pentru protecția mediului este obligată să ia toate măsurile pentru ca în exploatarea instalației, operatorul să respecte principiile generale de bază, astfel încât:

- a) să se prevină poluarea în special prin aplicarea celor mai bune tehnici disponibile;
- b) să nu se producă nici o poluare semnificativă;
- c) să fie evitată producerea de deșeuri, potrivit prevederilor legale în vigoare;
- d) să se utilizeze eficient energia;
- e) să fie luate măsurile necesare pentru prevenirea accidentelor și limitarea consecințelor acestora;
- f) să fie luate măsurile necesare pentru ca în cazul încetării definitive a activității să se evite orice risc de poluare și să se readucă amplasamentul la o stare satisfăcătoare.

Legea interzice funcționarea fără autorizație de mediu a activităților care fac obiectul procedurii de autorizare din punctul de vedere al protecției mediului și, respectiv, a autorizației integrate de mediu pentru activitățile supuse legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării.

! Autorizația de mediu și autorizația integrată de mediu sunt valabile 10 ani. În mod excepțional, autorizațiile de mediu emise cu program pentru conformare sunt valabile pe toată perioada derulării programului, dar nu mai mult de 60 de zile de la data scadență de realizare a ultimei măsuri din programul respectiv.

Cine este responsabil?

Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Care este legislația aplicabilă?

Procedura de reglementare este stabilită prin OM nr. 818/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu, cu modificările și completările ulterioare.

Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu este aprobat prin OM nr. 36/2004 privind aprobarea Ghidului tehnic general

pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu.

Ce face publicul?

Participă la consultare și, eventual, se poate interesa de respectarea condițiilor prevăzute în autorizație și aduce la cunoștința Gărzii de Mediu aspectele identificate.

Actele necesare la depunerea solicitării:

- formularul de solicitare întocmit conform modelului prevăzut în anexa nr. 1 a OM nr. 818/2003;
- raportul de amplasament întocmit în conformitate cu prevederile Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu, aprobat prin OM nr. 36/2004;
- dovada publicării anunțului privind depunerea solicitării pentru obținerea autorizației integrate de mediu;
- dovada achitării tarifului pentru verificare/ analiza preliminară a solicitării depuse.

! Legea interzice funcționarea fără autorizație de mediu a activităților care fac obiectul procedurii de autorizare din punctul de vedere al protecției mediului și, respectiv, a autorizației integrate de mediu pentru activitățile supuse legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării.

Autorizația integrată de mediu se revizuieste în condițiile prevăzute de legislația specifică privind prevenirea și controlul integrat al poluării⁷.

⁷ Legea nr. 278/2013, privind emisiile industriale.

Aspecte relevante pentru activitatea de reglementare

- Titularii planurilor/programelor/proiectelor și activităților au obligația de a notifica autorității competente pentru protecția mediului elementele noi intervenite, necunoscute la data emiterii actelor de reglementare, precum și orice modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare, înainte de realizarea modificării.
- Titularii sunt obligați să respecte termenele stabilite de autoritatea competentă pentru protecția mediului în derularea procedurilor de emitere a actelor de reglementare. Nerespectarea acestor termene atrage după sine respingerea solicitării.
- Autorizația de mediu și Autorizația integrată de mediu se suspendă de către autoritatea emitentă pentru nerespectarea prevederilor acestora, după o notificare prealabilă prin care se poate acorda un termen de cel mult 60 de zile pentru îndeplinirea obligațiilor. Suspendarea se menține până la eliminarea cauzelor, dar nu mai mult de 6 luni. Pe perioada suspendării, desfășurarea proiectului sau a activității este interzisă.
- După expirarea termenului de suspendare, în cazul în care nu s-au îndeplinit condițiile stabilite prin actul de suspendare, autoritatea competentă pentru protecția mediului dispune anularea Autorizației de mediu /Autorizației integrate de mediu. Dispozițiile de suspendare și, implicit, de încetare a desfășurării proiectului sunt executorii de drept.
- Litigiile generate de eliberarea, revizuirea, suspendarea sau anularea actelor de reglementare se soluționează potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările ulterioare.
- Consultarea publicului este obligatorie pe tot parcursul și în toate etapele procedurii de reglementare.
- Obligația mediatizării proiectelor și activităților pentru care se solicită aviz, acord, respectiv autorizație de mediu, pe baza evaluării impactului asupra mediului, revine titularului, sub îndrumarea autorităților pentru protecția mediului.

CAPITOLUL II

ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE MEDIU

LEGISLAȚIE:

- art. 31 și art. 35 din Constituția României;
- Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în problemele de mediu (Convenția de la Aarhus);
- HG nr. 878/2005 - privind accesul publicului la informația privind mediul, prin care s-a realizat transpunerea Directivei Parlamentului European și a Consiliului nr. 2003/4/CE privind accesul publicului la informația privind mediul;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public;
- HG nr. 123/2002, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 - privind liberul acces la informațiile de interes public.

2.1 Informația privind mediul

Unul dintre drepturile și libertățile fundamentale ale oricărei persoane, alături de dreptul la viață, dreptul la ocrotirea sănătății, este dreptul la un mediu sănătos, consfințit prin art. 35 din Constituția României, conform căruia:

- ✓ Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.
 - ✓ Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.
 - ✓ Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.
- Accesul la informația de mediu este realizat în temeiul dreptului la informație reglementat de art. 31 din Constituția României, în care se precizează, între altele, faptul că:
- ✓ Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit.
 - ✓ Autoritățile publice, potrivit competen-

țelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Informația privind mediul reprezintă o informație publică, pentru că privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma de exprimare a informației (art. 2 lit. b din Legea 544/2001).

Definiție:

Informația privind mediul reprezintă orice informație scrisă, vizuală, audio, electronică sau sub orice formă materială despre (art. 2 pct. 38 din OUG 195/2005):

- starea elementelor de mediu, cum sunt aerul și atmosfera, apa, solul, suprafața terestră, peisajul și ariile naturale, inclusiv zonele umede, marine și costiere, diversitatea biologică și componentele sale, inclusiv organismele modificate genetic, precum și interacțiunea dintre aceste elemente;

- factorii, cum sunt substanțele, energia, zgomotul, radiațiile sau deșeurile, inclusiv deșeurile radioactive, emisiile, deversările și alte evacuări în mediu, ce afectează sau pot afecta elementele de mediu;

- măsurile, inclusiv măsurile administrative, cum sunt politicile, legislația, planurile, programele, convențiile încheiate între autoritățile publice și persoanele fizice și/sau juridice privind obiectivele de mediu, activitățile care afectează sau pot afecta elementele și factorii prevăzuți la lit. a) și b), precum și măsurile sau activitățile destinate să protejeze elementele;

- rapoartele referitoare la implementarea

legislației privind protecția mediului;

- analizele cost-beneficiu sau alte analize și prognoze economice folosite în cadrul măsurilor și activităților;

- starea sănătății și siguranței umane, inclusiv contaminarea, ori de câte ori este relevantă, a lanțului trofic, condițiile de viață umană, siturile arheologice, monumentele istorice și orice construcții, în măsura în care acestea sunt sau pot fi afectate de starea elementelor de mediu sau, prin intermediul acestor elemente, de factorii, măsurile și activitățile de mediu.

2.2 Cine poate solicita informații privind mediul?

Orice persoană fizică sau juridică poate solicita informații privind mediul, fără a fi necesară justificarea unui anumit interes.

2.3 Cine poate oferi informații privind mediul?

Informațiile privind mediul pot fi cerute autorităților sau instituțiilor publice care le dețin.

Potrivit art. 2 lit. a) din Legea 544/2001, în această categorie intră orice autoritate sau instituție publică finanțată din resurse publice, regiile autonome, companiile naționale, precum și societățile comerciale aflate sub autoritatea unei autorități publice.

De exemplu:

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Comisariatul de Regim Silvic și Cinegetic; Garda Forestieră; Garda Națională de Mediu; Agenția Națională pentru Resurse Minerale; Administrația Națională „Apele Române”; Regia Națională a Pădurilor „ROMSILVA”; Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării, etc

2.4 Procedura de solicitare a informațiilor privind mediul

Temeiul juridic al procedurii ce reglementează accesul la informațiile de mediu îl reprezintă dispozițiile din Legea 544/2001, precum și din HG 878/2005, informațiile de mediu făcând parte din categoria vastă a informațiilor publice. Cu toate acestea, între cele două acte normative există diferențe substanțiale referitoare la procedura ce trebuie parcursă. În practică s-a constatat că procedura reglementată de Legea 544/2001 este mult mai clară și accesibilă, fiind mai favorabilă solicitantului din mai multe puncte de vedere. Astfel, termenul de răspuns al autorităților este mai scurt, formatul în care se comunică informația este cel preferat de solicitant, iar în caz de refuz, procedura plângerii prealabile este opțională. În fapt, HG 878/2005 s-a dorit a fi actul prin care se implementează prevederile Convenției de la Aarhus și ale Directivei 2003/4. Însă, a rezultat un act normativ care preia integral părți ale Convenției și Directivei, fără a cuprinde prevederi concrete de implementare. Recomandăm aplicarea procedurilor reglementate prin Legea nr. 544/2001 - privind liberul acces la informații de interes public.

CUPRINSUL CERERII⁸:

- ✓ autoritatea sau instituția publică cătreia îi este adresată;
- ✓ informația solicitată, astfel încât să permită autorității sau instituției publice identificarea acesteia;
- ✓ numele, prenumele și semnătura solicitantului, precum și adresa la care se solicită primirea răspunsului;
- ✓ forma în care solicitantul dorește să-i fie comunicate informațiile.

Este important ca, în primul rând, solicitantul să verifice dacă informațiile pe care le dorește nu sunt deja puse, în mod perma-

nent, la dispoziția publicului din oficiu (de exemplu pe website, afișare la sediul autorității publice, ș.a.).

Autoritățile publice sunt obligate să organizeze informația privind mediul, relevantă activității lor, și să pună la dispoziția publicului, din oficiu, informații privind:

- ✓ legislația națională și comunitară privind mediul, precum și rapoarte privind situația implementării normelor comunitare,
- ✓ politici, planuri, programe; rapoarte privind starea mediului,
- ✓ actele de reglementare emise, precum și o serie de documente ce stau la baza emiterii acestora.

În cazul în care informația nu este pusă la dispoziție din oficiu, solicitantul poate formula o cerere scrisă, în format electronic sau prin poștă, pentru comunicarea informațiilor. Recomandăm ca în situația remiterii prin poștă a solicitărilor de informații, acestea să fie realizate în formatul corespondență cu confirmare de primire.

TERMENUL DE RĂSPUNS

- ✓ Informația este comunicată în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării, dacă informația a fost identificată în cadrul acestui termen.
- ✓ Dacă informația solicitată este foarte complexă sau voluminoasă, informația se pune la dispoziția solicitantului în termen de 30 de zile lucrătoare de la data primirii cererii de către autoritatea publică. În această situație, autoritatea publică este obligată ca în termenul inițial de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii să înștiințeze solicitantul cu privire la dificultățile întâmpinate și, bineînțeles, cu privire la prelungirea termenului de răspuns la 30 de zile lucrătoare.

⁸ A se vedea anexa nr. 3 la prezentul

- ✓ În cazul în care solicitarea nu se încadrează în competențele instituției sau autorității publice, în termen de 5 zile de la primire structurile sau persoanele responsabile de informarea publică directă transmit solicitarea către instituțiile sau autoritățile competente și informează solicitantul despre aceasta.

FORMA RĂSPUNSULUI

Informațiile trebuie comunicate în forma cerută de solicitant.

Convenția de la Aarhus instituie două excepții:

- ✓ **dacă pentru autoritatea publică este mai rezonabil să ofere informația sub altă formă, aceasta va pune la dispoziția solicitantului informația în forma respectivă, fiind însă obligată să motiveze această decizie;**
- ✓ **dacă informația este deja disponibilă publicului în altă formă, autoritatea publică aduce acest lucru la cunoștința solicitantului.**

MOTIVE DE RESPINGERE A CERERII

- ✓ Refuzul comunicării informațiilor solicitate trebuie motivat și comunicat **în termen de 5 zile de la primirea solicitării.**

Autoritățile publice pot refuza comunicarea în cazul în care solicitarea se referă la:

- a) informații din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă fac parte din categoriile informațiilor clasificate, potrivit legii;
- b) informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii;
- c) informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și

principiului concurenței loiale, potrivit legii;

- d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii;
- e) informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare;
- f) informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;
- g) informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

În plus, Convenția de la Aarhus prevede câteva situații în care o solicitare de informație de mediu poate fi refuzată:

- a) autoritatea publică căreia îi este adresată solicitarea nu deține informația respectivă;
- b) cererea este vizibil nerezonabilă sau este formulată într-o manieră prea generală; ori
- c) cererea se referă la documente în curs de elaborare sau privește sistemul de comunicații interne al autorităților publice.

De asemenea, solicitarea poate fi respinsă și atunci când dezvăluirea informației ar putea afecta:

- a) confidențialitatea procedurilor autorităților publice, în cazul în care o astfel de confidențialitate este prevăzută de legislația națională;
- b) relațiile internaționale, siguranța națională sau securitatea publică;
- c) cursul justiției, dreptul unei persoane de a beneficia de o judecată dreaptă sau dreptul unei autorități publice de a conduce o anchetă de natură penală sau disciplinară;
- d) confidențialitatea informațiilor comerciale

și industriale, în cazul în care aceasta este prevăzută de lege pentru a proteja un interes economic legitim. În acest context informația privind emisiile care sunt semnificative pentru protecția mediului va fi făcută publică;

- e) drepturile de proprietate intelectuală;
- f) confidențialitatea unor date personale și/sau a unor dosare aparținând unei persoane fizice, atunci când această persoană nu a consimțit la publicarea informațiilor, în cazul în care o astfel de confidențialitate este prevăzută de legislația națională;
- g) interesele unei terțe părți care a oferit informația cerută fără ca acea parte să fie pusă sub/sau să existe posibilitatea punerii sale sub o obligație legală de a face astfel, în situația în care această parte nu a consimțit la publicarea materialului; sau
- h) mediul la care se referă informația, cum ar fi locurile de cuibărit al speciilor rare.

! Dacă există posibilitatea ca informațiile exceptate să fie eliminate din cuprinsul documentelor, autoritățile publice sunt obligate să pună la dispoziție partea din informația de mediu solicitată care poate fi divulgată.

COSTURI

În cazul în care solicitarea de informații implică realizarea de fotocopii documentelor deținute de autoritatea sau instituția publică, costul serviciilor de copiere este suportat de solicitant.

Autoritățile publice au dreptul de a institui un tarif pentru furnizarea informației, dar un asemenea tarif nu trebuie să depășească o sumă rezonabilă.

! Autoritățile publice care intenționează să instituie un asemenea sistem de tarificare pentru furnizarea informației trebuie să pună la dispoziție solicitanților o listă cuprinzând prețurile care pot fi percepute, indicând circumstanțele în care acestea pot fi percepute sau exceptate și cazurile în care furnizarea unor informații este condiționată de o plată în avans (Convenția de la Aarhus)

CĂILE DE ATAC

În cazul în care solicitarea este respinsă sau autoritatea nu răspunde sub nici o formă cererii de informații, solicitantul poate face plângere la secția de contencios administrativ a Tribunalului în a cărei rază teritorială domiciliază sau în a cărei rază teritorială se află sediul autorității ori al instituției publice.

Plângerea se face în termen de 30 de zile de la data expirării termenului de răspuns, care este de 10 zile lucrătoare.

! Termenul de 30 de zile în care se poate face plângerea este stabilit pe zile calendaristice și se calculează în conformitate cu prevederile Titlului V din Codul de procedură civilă⁹.

Nu este necesară formularea unei plângeri prealabile la instituția căreia i-a fost solicitată informația.

Instanța poate obliga autoritatea sau instituția publică să furnizeze informațiile de interes public solicitate și să plătească daune morale și/sau patrimoniale.

Hotărârea tribunalului este supusă recursului la Curtea de Apel.

Atât plângerea, cât și recursul se judecă în instanță, în procedură de urgență, și sunt **scutite de taxă de timbru**.

⁹ „Art. 181 (1) Termenele, în afară de cazul în care legea dispune altfel, se calculează după cum urmează:
(...)”

2. când termenul se socotește pe zile, nu intră în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua când acesta se împlinește

(...)

(2) Când ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare care urmează.”

2.5 Cazuri practice

Instanțele de judecată au considerat ca fiind nelegal răspunsul primit de la o autoritate publică, prin care i se recomandă solicitantului să își îndrepte solicitarea către o societate comercială care a realizat proiectul tehnic necesar în vederea autorizării din punctul de vedere al protecției mediului. Realizatorul proiectului, fiind o persoană juridică de drept privat "nu are nici obligația de a furniza aceste informații pe de o parte și nici nu are acest drept având în vedere că informațiile aparțin titularului de proiect"¹⁰. Informațiile puse din oficiu la dispoziția publicului pot fi studiate conform art. 11 al. 1 din Normele Legii 544/2001 la sediul autorității publice, sens în care refuzul comunicării în forma cerută de solicitant poate fi considerat legal¹¹. HG nr. 123/2002, pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicarea a legii 544/2001, adaugă la prevederile legislative o procedură prealabilă care a fost considerată de către instanțele de judecată opțională¹². Solicitățile care privesc comunicarea fotografiilor studiilor de impact asupra mediului nu

pot fi respinse în temeiul protecției drepturilor de proprietate intelectuală¹³.

© Lies Willeaert

¹⁰ Tribunalul București, Sentința civilă 2661/29 mai 2006 irevocabilă: "Pe fond Tribunalul apreciază că refuzul pârâtei este nejustificat, informațiile solicitate rezultând din activitățile autorității publice"

¹¹ Curtea de Apel Târgu Mureș, Decizia 1923/R/ 30 iunie 2005: "(...) simpla comunicare a faptului că informațiile solicitate sunt disponibile la sediul instituției este apreciată de curte ca un refuz al comunicării informațiilor și ca o încălcare a obligației instituite de lege în sarcina pârâtei, ceea ce face ca acțiunea să fie admisibilă. Nu este mai puțin adevărat că potrivit art. 11 al. 1 din Normele metodologice, există posibilitatea aflării și implicit a consultării informațiilor la sediul autorității sau instituției publice, însă informațiile solicitate de reclamanta AO nu sunt de natura celor indicate expres și limitativ de art. 5 al. 1 din Legea 544/2001."

¹² Curtea de Apel Timișoara, Decizia 118/27 ianuarie 2010: "(...) reclamanta și-a întemeiat cererea pe dispozițiile Legii 544/2001, lege care la art. 22 al. 1 prevede sub forma unei facultăți procedura prealabilă. (...) Dispozițiile menționate își găsesc de altfel justificarea prin necesitatea ca cererile având ca obiect furnizarea de informații de interes public să fie judecate de urgență, așa cum prevăd cele două acte normative menționate"

Curtea de Apel Târgu Mureș, Decizia 1923/R/ 30 iunie 2005: "Pe de altă parte, trebuie menționat că excepția prematurității formulării acțiunii în contencios administrativ prin neîndeplinirea procedurii reclamației administrative, nu subzistă întrucât art. 21 al. 2 din Legea 544/2001 instituie o facultate pentru titularul dreptului de petiție, acesta putând opta pentru formularea unei reclamații administrative sau plângere la instanța de contencios, potrivit art. 22 al. 1 din lege."

¹³ Tribunalul Galați, sentința civilă nr. 343/9 martie 2007: "În cauză, informațiile solicitate de reclamantă cu privire la conținutul unor studii de impact asupra mediului sunt studii științifice respectiv opere de creație intelectuală protejate în conformitate cu art. 7 lit. b din Legea 8/1996 modificată a căror utilizare nu se poate face decât cu acordul expres al autorilor". Sentința Tribunalului Galați a fost modificată în tot prin Decizia 365/R/23 octombrie 2007 a Curții de Apel Galați care a hotărât că: "Informațiile cerute nu sunt exceptate de la comunicare, neîncadrându-se între cele prevăzute expres și limitativ de art. 5 al. 1 din Legea 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public"

CAPITOLUL III

CONSULTAREA PUBLICULUI

LEGISLAȚIE:

- Legea 86/2000 pentru ratificarea Convenției de la Aarhus;
- HG 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul;
- OUG 195/2005 privind protecția mediului;
- HG 445/2009 privind evaluarea impactului anunilor proiecte publice și private asupra mediului;
- Ordinul 135/2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private;
- HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Noțiunea de informare și consultare a publicului a apărut odată cu Convenția de la Aarhus, care a fost adoptată în cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite în 1998 și a intrat în vigoare în anul 2001. Convenția a fost ratificată de România prin Legea 86/2000.

Această convenție stabilește că

1. Statele semnatare vor informa publicul interesat cu privire la toate problemele de mediu pe care le gestionează autoritățile publice din statele membre, prin comunicarea informațiilor publice de mediu la cerere sau din oficiu (acces la informații).
2. Vor implementa proceduri prin care publicul va participa la luarea deciziilor de mediu (participare efectivă a publicului la luarea deciziilor).
3. Statele semnatare vor asigura accesul publicului la proceduri judiciare eficiente

în fața unui for administrativ sau judiciar independent, care să soluționeze cauzele atât din punct de vedere procedural cât și substanțial (acces la justiție).

Consultarea publicului este reglementată de art. 6 din convenție, stabilind, în principal, că:

1. Consultarea publicului la luarea unei decizii cu impact asupra mediului este obligatorie.
2. Publicul trebuie să fie consultat înainte de luarea oricărei decizii când toate opțiunile sunt deschise.
3. Consultarea trebuie să fie efectivă – publicul să aibă toată documentația relevantă și să aibă posibilitatea concretă să își exprime părerea într-o procedură care poate duce la schimbarea deciziei autorității cu privire la soluția finală.

Uniunea Europeană a semnat Convenția de la Aarhus în februarie 2005. În 2003 a fost adoptată Directiva 2003/4/EC privind accesul publicului la informațiile de mediu. Această directivă este transpusă de România prin HG 878/2005.

Există mai multe proceduri de consultare a publicului în România adoptate prin acte normative specifice diverselor domenii de activitate.

© Lies Willeaert

Există și situații în care nu există proceduri de consultare a publicului deși se adoptă decizii care au impact asupra mediului. Acesta este, de exemplu, cazul procedurilor de emitere a certificatelor de descărcare arheologică pentru care a și fost formulată o comunicare la Comitetul de Aplicare al Convenției de la Aarhus, procedură aflată încă în curs¹⁴.

Procedurile cele mai importante în care publicul participă la luarea deciziilor sunt:

- procedura de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) a unor proiecte publice sau private (EIM), cunoscută și sub numele de EIA (Environmental Impact Assessment)

- procedura de evaluare strategică de mediu (ESM), cunoscută și sub numele de SEA (Strategic Environmental Assessment).

Conform dispozițiilor art. 20 al. 3 din OUG 195/2005, consultarea publicului la luarea deciziilor de mediu este obligatorie.

© Ștefan Angelescu

3.1

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului a unor proiecte publice sau private (EIA)

Directiva EIA 85/337/CEE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului a suferit mai multe modificări, fiind codificată sub nr. 2011/92/EU. Directiva a fost modificată substanțial prin Directiva 2014/52/EU, care are termen pentru transpunere de statele membre în Mai 2017.

În România, Directiva este transpusă prin HG 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și Ordinul 135/2010 care aprobă normele de aplicare ale acestuia, emis de Ministerul Mediului și Pădurilor împreună cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului.

Procedura de evaluare se desfășoară în cadrul mai multor etape.

Există o procedură de consultare a publicului stabilită pentru fiecare etapă în parte. Astfel:

3.1.1 ETAPA DE ÎNCADRARE

În cadrul acestei etape publicul este identificat de către autoritatea competentă prin publicarea unui anunț pe pagina de internet și în ziare privind depunerea solicitării de emitere a acordului de mediu.

Se evaluează în cadrul Comisiei de Analiză Tehnică documentele depuse de titular și emite decizia de încadrare care se publică pe internet și în ziare.

În termen de 5 zile de la publicarea sa, publicul poate depune comentarii; ca urmare a comentariilor publicului, autoritatea poate să reconsidere decizia de încadrare.

3.1.2 ETAPA DE DEFINIRE A DOMINIULUI EVALUĂRII ȘI DE REALIZARE A RAPORTULUI PRIVIND IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI

Conform art. 12 al. 3 din HG 445/2009, îndrumarul privind problemele de mediu

¹⁴ www.unece.org/env/pp/compliance/compliancecommittee/69tableromania.html

care trebuie analizate în raportul privind impactul asupra mediului și în studiul de evaluare adecvată, după caz trebuie realizat pe baza propunerilor publicului. Forma sa finală este pusă la dispoziția publicului. În practică însă publicul nu este consultat la întocmirea sa, fiind publicată direct forma sa finală.

3.1.3 ETAPA DE ANALIZĂ A CALITĂȚII RAPORTULUI DE EVALUARE A IMPACTUL ASUPRA MEDIULUI

În 5 zile de la data depunerii raportului la autoritatea competentă de protecție a mediului, aceasta împreună cu titularul de proiect stabilesc oportunitățile de participare a publicului la luarea deciziilor, indicând cel puțin data și locul dezbaterii publice.

Dezbaterea publică este anunțată printr-un anunț publicat pe pagina de internet și în ziare cu cel puțin 20 de zile înainte de data stabilită pentru dezbaterii.

Publicul interesat poate transmite autorității de mediu comentarii/observații la raportul privind impactul asupra mediului **până la data la care are loc dezbaterea publică.**

La înaintarea comentariilor/observațiilor, membrii publicului interesat sunt obligați să își declare numele, prenumele și adresa, date care sunt consemnate într-un formular.

3.1.4 DEZBATEREA PUBLICĂ

Dezbaterea publică va fi organizată într-un loc ales de titularul de proiect, în locul cel mai convenabil pentru public. Publicul este așteptat 60 de minute. La începutul ședinței se întocmește o listă de participanți care include date personale ale participanților.

! Publicul își poate exprima opiniile și poate pune întrebări beneficiarului, atât oral la dezbaterea publică, cât și în scris până la data dezbaterii publice.

La sfârșitul dezbaterii se întocmește un proces verbal de ședință.

3.1.5 EMITEREA ACORDULUI DE MEDIU

Decizia de emitere sau de respingere a acordului de mediu se publică pe website și în ziare.

! În 5 zile de la data publicării proiectului de acord de mediu, publicul poate face comentarii. Autoritatea competentă are obligația să pună observațiile publicului în discuția Comitetului de Analiză Tehnică. Acesta poate decide reluarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului.

În cazul în care este refăcut raportul de mediu, acesta se publică timp de 15 zile pe pagina de internet. Nu este reglementată o altă procedură de consultare a publicului pentru raportul refăcut.

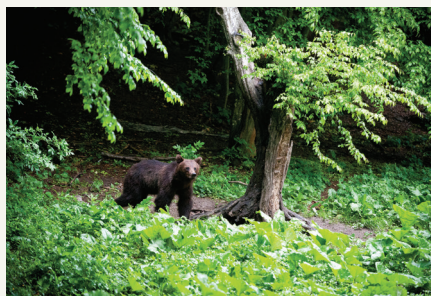
Acordul de mediu trebuie să fie emis ținând seama de opiniile și observațiile publicului.

3.1.6 REVIZUIREA ȘI ACTUALIZAREA ACORDULUI DE MEDIU

Autoritatea de mediu și beneficiarul publică un anunț privind revizuirea acordului de mediu pe pagina de internet, la sediile lor și pe panoul de identificare a investiției.

! În 10 zile de la publicare publicul poate face comentarii.

Decizia de aprobare sau respingere a revizuirii acordului de mediu se publică pe pagina de internet și în ziare.

© Lies Willaert

Legea nu reglementează în mod expres obligația de publicare pe internet a documentației realizată în cadrul acestei proceduri, astfel încât de multe ori acest lucru nu se întâmplă, publicul fiind invitat la sediul autorității competente pentru consultare. O astfel de practică nu este în conformitate cu Convenția de la Aarhus¹⁵.

3.1.7 ACCESUL LA JUSTIȚIE

Acordul de mediu poate fi contestat în instanță conform dispozițiilor Legii 554/2004 a contenciosului administrativ.

3.2

Procedura de participare a publicului la evaluarea strategică de mediu (SEA)

Procedura de evaluare strategică de mediu este reglementată de Directiva 2001/42/CE. În România directiva este transpusă prin HG 1076/2004.

Participarea publicului la procedura de evaluare de mediu se face în mod efectiv încă de la inițierea planului sau programului. Aceasta înseamnă că implicarea publicului se va face din momentul începerii elaborării planului și programului, consultarea publicului și realizarea evaluării de mediu după finalizarea proiectului fiind nelegală.

Autoritățile de protecție a mediului asigură informarea și participarea publicului prin:

- identificarea publicului,
- stabilirea locului unde pot fi consultate informațiile,
- stabilirea modalității de informare a publicului,
- determinarea modalității de consultare a publicului,
- fixarea unor intervale de timp corespunzătoare pentru participarea publicului,
- informarea asupra posibilității ca planul sau programul să fie supus unei proceduri de evaluare în context transfrontieră.

3.2.1 ETAPA DE ÎNCADRARE

Identificarea publicului se realizează prin publicarea de către titular a unui anunț privind depunerea solicitării de emitere a avizului de mediu pentru plan sau program (PP) pe

paginile de internet și în ziare.

Publicul are 15 zile calendaristice la dispoziție de la data publicării anunțului pentru a formula comentarii și observații.

Autoritatea competentă analizează dacă PP poate avea efecte semnificative asupra mediului și ia decizia de încadrare a proiectului.

Publicul are 10 zile la dispoziție de la data publicării deciziei de încadrare pentru a formula comentarii și observații.

Autoritatea de mediu poate modifica decizia ca urmare a acestor observații după consultarea grupului de lucru. Decizia poate fi contestată la instanța competentă conform procedurii de contencios administrativ. Răspunderea identificării publicului aparține autorităților de protecția mediului competente și titularului de proiect.

3.2.2 ETAPA DE DEFINITIVARE A PROIECTULUI DE PLAN SAU DE PROGRAM ȘI DE REALIZARE A RAPORTULUI DE MEDIU

La nivelul autorității de mediu se stabilește domeniul și nivelul de detaliu al informațiilor ce trebuie incluse în raportul de mediu, precum și analiza efectelor semnificative ale PP asupra mediului.

Disponibilizarea planului/programului și finalizarea raportului de mediu este anunțată

¹⁵ www.unece.org/index.php?id=35869

pe paginile de internet și în ziare.

! În termen de 45 de zile publicul poate formula observații în baza cărora beneficiarul poate modifica planul/programul.

Răspunderea implicării publicului în această etapă aparține titularului de proiect.

3.2.3 ETAPA DE ANALIZĂ A CALITĂȚII RAPORTULUI ȘI DE LUARE A DECIZIEI

Dezbateră publică trebuie organizată la minim 45 de zile de la publicarea anunțului privind definitivarea proiectului de plan sau program. La finalul dezbaterii publice se întocmește un proces verbal de ședință în

care se consemnează propunerile justificate venite din partea publicului și a celorlalți participanți.

Autoritatea de mediu poate dispune refacerea raportului de mediu ca urmare a propriei analize sau a observațiilor publicului. Decizia de emitere a acordului de mediu se publică pe pagina de internet și în ziare.

Răspunderea implicării publicului în această etapă aparține titularului de proiect pentru organizarea dezbaterii publice și autorității de mediu pentru conducerea și desfășurarea acesteia.

Procedura privind evaluarea impactului asupra mediului a unor proiecte publice sau private, inclusiv privind participarea publicului la luarea deciziei, va cunoaște modificări substanțiale odată cu transpunerea Directivei 2014/52/EU.

3.3 Participarea publicului în cadrul evaluării adecvate de mediu (EA)

Această procedură este reglementată de Ordinul 135/2010 al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

3.3.1 DECIZIA DE ÎNCADRARE

Anunțul privind proiectul deciziei de încadrare, precum și proiectul supus procedurii de evaluare adecvată este publicat pe paginile de internet și în ziare.

© Lies Willeart

În termen de 5 zile de la publicarea anunțului în presă publicul poate formula și trimite autorității competente observații/comentarii.

Autoritatea de mediu consultându-se cu Comitetul de Analiză Tehnică, poate reconsidera decizia de încadrare.

3.3.2 STUDIUL DE EVALUARE ADECVATĂ, SOLUȚII ALTERNATIVE ȘI MĂSURI COMPENSATORII

Studiul de EA se analizează de către autoritatea competentă, de membrii Comisiei de Analiză Tehnică și se pune la dispoziția publicului, spre consultare.

Publicul are la dispoziție 5 zile de la publicarea studiului de evaluare adecvată pentru a trimite observații și comentarii. Dacă impactul negativ persistă, autoritatea de mediu decide că se trece la etapa soluțiilor alternative.

În etapa soluțiilor alternative, autoritatea de mediu publică soluțiile propuse de titular pe internet și la sediul său.

Publicul are la dispoziție 5 zile pentru a consulta soluțiile alternative și pentru a face observații.

Dacă în urma analizării soluțiilor alternative propuse de titular se constată că impactul negativ persistă se trece la etapa măsurilor compensatorii.

Măsurile compensatorii sunt puse la dispoziția publicului de beneficiar pe pagina de internet și la sediul său.

Publicul are la dispoziție 5 zile pentru consultare.

3.3.3 CONFIDENȚIALITATE

Titularul de proiect poate face o cerere motivată pentru stabilirea confidențialității anumitor informații; această confidențialitate poate fi menținută cel mult 4 ani; cererea poate fi respinsă în baza interesului public superior.

Nu există o procedură de consultare a publicului la luarea deciziei de emiteră a formulului Natura 2000. Aceasta poate fi atacată în instanță conform dispozițiilor Legii.554/2004.

CAPITOLUL IV

ACCES LA JUSTIȚIE (PROCEDURA ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV)

LEGISLAȚIE:

Legea. 554/2004 privind contenciosul administrativ

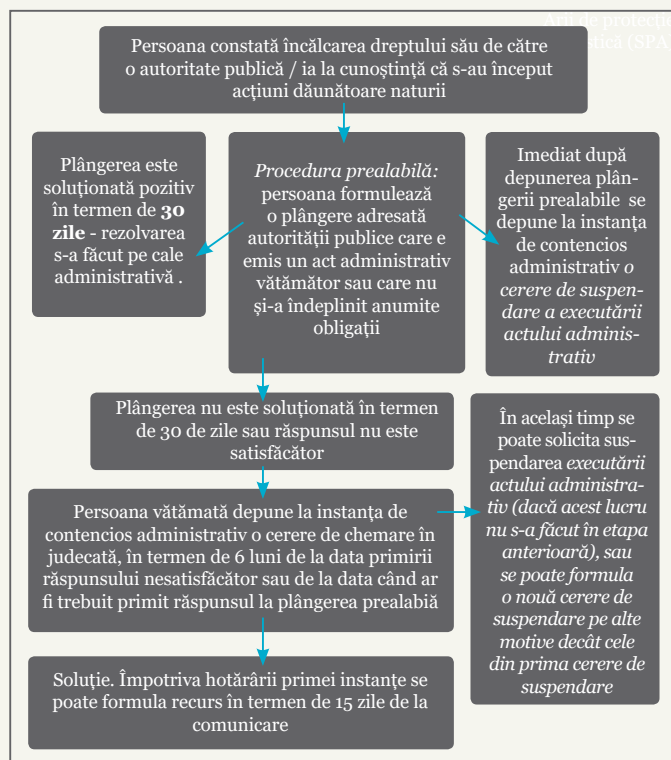
1. Ce înseamnă accesul la contenciosul administrativ?

Este posibilitatea recunoscută unei persoane fizice sau juridice vătămată printr-un act administrativ sau prin refuzul de a i se recunoaște un drept sau de a i se soluționa o cerere de a se adresa instanței de judecată în vederea anulării

actului ilegal, a recunoașterii dreptului pretins și a reparării pagubei ce i-a fost cauzată.

Procedura în contencios administrativ are, de principiu, 2 faze:

- Plângerea prealabilă,
- Acțiune în instanța de judecată, secția de contencios administrativ,

Cele două etape ale procedurii în contencios administrativ sunt prezentate schematic în figura nr.3.

Fig. nr. 3
Prezentarea schematică a procedurii în contencios administrativ

2. Cine poate formula o acțiune în contencios administrativ în materia problemelor de mediu?

- a) Orice persoană vătămată într-un drept sau interes legitim printr-un act administrativ sau nesoluționarea în termen a unei cereri – art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 554/2004;
- b) Organisme sociale interesate – structuri neguvernamentale, asociații, fundații care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni – art. 2 alin. (1) lit. s) raportat la art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 554/2004.

Ca atare, se poate adresa instanței de contencios administrativ atât o persoană fizică, cât și o asociație sau o fundație care are ca obiect de activitate protecția mediului.

3. Ce se poate solicita instanței de contencios administrativ?

- a) Anularea unui act administrativ care este apreciat ca fiind nelegal;
- b) Obligarea autorității la soluționarea unei cereri, atunci când aceasta refuză să o facă în termenul legal – termenul legal este de 30 de zile, art. 2 lit. h) din Legea nr. 554/2004.

4. Cum se poate obține o informație referitoare la o problemă de mediu?

Prin formularea unei cereri privind comunicarea unei informații de interes public – art. 6 din Legea nr. 544/2001

5. Ce se întâmplă dacă nu se comunică informațiile de interes public solicitate sau se apreciază de către autoritate că acestea nu ar fi informații de interes public?

Dacă informațiile de interes public nu sunt comunicate în termen de 10 zile, sau de cel mult 30 de zile în cadrul informațiilor care presupun anumite lucrări mai complexe (art. 7 din Legea nr. 544/2001) persoana se poate adresa tribunalului în a cărui rază domiciliază sau în a cărei rază se află sediul autorității respective.

În acest caz nu este nevoie de procedura prealabilă; cererea trebuie înregistrată obligatoriu la tribunal în termen de 30 de zile de la data expirării termenului de 10 sau de 30 de zile arătat mai sus. Instanța, dacă apreciază cererea ca fiind întemeiată, obligă autoritatea să comunice informațiile solicitate.

6. Procedura plângerii prealabile- Cum se contestă actul administrativ care se apreciază că este nelegal sau refuzul de a răspunde la o cerere?

(a nu se confunda acest refuz cu refuzul de comunicare a unei informații de interes public care este tratat la punctul 5)

Este obligatorie adresarea unei cereri instituției care a emis actul sau care refuză să răspundă unei solicitări (mai puțin în situația de la punctul 5).

Cererea trebuie adresată:

- în termen de 30 de zile dacă actul respectiv vizează direct persoana reclamantă (art. 7 alin. (1) din Legea nr. 554/2004),
- în termen de 6 luni de zile de la luarea la cunoștință de actul administrativ atacat, dacă actul vizează o altă persoană, dar produce vătămări persoanei reclamante (art. 6 alin. (5) din Legea nr. 554/2004).

Cererea trebuie să aibă număr de înregistrare sau să fie expediată prin scrisoare cu valoare declarată și confirmare de primire, semnată de funcționarul care a preluat corespondența și cu ștampila instituției. De la această dată curge termenul în care autoritatea administrativă trebuie să răspundă la plângerea prealabilă.

Model de cerere - a se vedea anexa nr. 4 la prezentul.

Dacă nu se primește un răspuns la plângerea prealabilă, în termen de 30 de zile de la depunerea plângerii sau dacă răspunsul primit este nesatisfăcător, atunci persoana vătămată se adresează instanței de contencios administrativ cu o cerere de chemare în judecată (acțiune).

! Neparcurgerea acestei proceduri și adresarea directă instanței de judecată are drept consecință respingerea cererii de către judecător.

7. Când se poate persoana adresa instanței de judecată?

Numai după parcurgerea procedurii prealabile arătată la punctul 6, în termen de 6 luni de la data răspunsului primit la cererea adresată instituției. În ipoteza în care instituția respectivă nu răspunde, termenul de 6 luni se calculează de la expirarea unui termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii către autoritate.

! În ipoteza în care autoritatea nu răspunde, este necesar a se lăsa să treacă acel termen de 30 de zile – în cazuri urgente, se folosește procedura suspendării actului (a se vedea punctul 14).

8. La ce instanță trebuie să se adreseze persoana vătămată?

a) Persoana se poate adresa fie instanței în a cărei rază domiciliază, fie instanței în a cărei circumscripție se află sediul autorității;

b) Actele emise de instituțiile publice locale și județene (sau refuzul acestor autorități) se atacă la tribunal, iar actele emise de autoritățile publice centrale se atacă la curtea de apel.

Exemplu:

- Autorizația de mediu emisă de APM Iași care este contestată de o persoană cu domiciliul în Cluj poate fi atacată fie la Tribunalul Cluj, fie la Tribunalul Iași.
- Un act emis de Ministerul Mediului poate fi contestat de persoana domiciliată în Cluj fie la Curtea de Apel Cluj, fie la Curtea de Apel București.

9. Cum trebuie să arate cererea de chemare în judecată și ce trebuie anexat la ea?

Cererea trebuie să conțină (art. 194 din Codul de procedură civilă):

a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința ambelor părți (atât a persoanei care este reclamant, cât și a autorității pârâte);

- b) codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare ori codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice;
- c) contul bancar al reclamantului, precum și al părâtului, în măsura în care acestea sunt cunoscute de reclamant;
- d) dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind procesul;
- e) actul nelegal ce se solicită a fi anulat sau refuzul nejustificat la o cerere care trebuie indicată;
- f) motivarea pe larg a solicitării făcută instanței și trimiterea la textul de lege aplicabil în cauză;
- g) indicarea documentelor ce urmează a fi depuse, precum și a eventualilor martori cu toate datele de identificare (inclusiv adresa acestora);
- h) dacă se solicită proba cu interrogatoriu autorității trebuie depusă o listă cu întrebările pentru autoritate;
- i) semnătura persoanei reclamante.

Ce trebuie anexat cererii de chemare în judecată:

- a) Taxa de timbru:
 - dacă se solicită numai anularea actului – 50 de lei (se achită la primăria de domiciliu);
 - dacă se solicită și despăgubiri – 10% dar nu mai mult de 300 de lei (se achită la primăria de domiciliu), în funcție de cuantumul despăgubirilor;
 - 20 de lei pentru cererea de suspendare.
- b) Actul a cărui anulare se solicită sau dovada refuzului.

- c) Documentele¹⁶ relevante pentru soluționarea cauzei. Pe fiecare document trebuie scris „conform cu originalul” și semnat.

Cererea și actele anexe trebuie depuse în mai multe exemplare – un exemplar pentru instanță și un exemplar pentru fiecare autoritate părâtă din cauză (dacă sunt mai multe).

Cererea poate fi depusă atât direct la instanță cât și prin poștă/curier, dar numai prin scrisoare cu valoare declarată, recomandată cu confirmare de primire.

Recomandare! Este bine ca persoana să păstreze un exemplar al cererii de chemare în judecată împreună cu toate actele anexate.

10. Ce se întâmplă după înregistrarea cererii de chemare în judecată?

- Dacă există vreo problemă legată de forma cererii de chemare în judecată și a actelor anexe arătate mai sus, persoana va primi o adresă de la instanță cu mențiunea ca în termen de maxim 10 zile să completeze lipsurile cererii (inclusiv problema taxei de timbru).

Dacă persoana nu se conformează în termenul dat de instanță, cererea va fi anulată (art. 200 din Codul de procedură civilă).

O nouă cerere poate fi făcută în termen de 6 luni de la cererea de anulare a acțiunii. Dacă și a doua acțiune este anulată de instanță, atunci nu mai poate fi redepusă acțiunea

¹⁶ 1) Dacă s-a primit un răspuns de la autoritatea publică se va depune la dosar:

- Acțiunea și copia actului administrativ pe care îl atacă sau, după caz,
- Răspunsul autorității publice prin care i se comunică refuzul rezolvării cererii sale.

2) Dacă nu s-a primit nici un răspuns la cererea sa=> se va depune la dosar:

- Copia cererii, certificată prin numărul și data înregistrării la autoritatea publică, precum și orice înscris care face dovada îndeplinirii procedurii prealabile, dacă acest demers era obligatoriu;

3) Dacă reclamantul introduce acțiune împotriva autorității care refuză să pună în executare actul administrativ emis în urma soluționării favorabile a cererii ori a plângerii prealabile, se va depune la dosar și copia certificată după acest act.

decât în măsura în care nu au expirat cele 6 luni de la data primei anulări.

- Dacă cererea este completă sau dacă lipsurile au fost complinite, instanța va transmite autorității pârâte cererea de chemare în judecată; autoritatea are un termen stabilit de instanță în funcție de urgența cauzei să răspundă cererii.
- Răspunsul autorității va fi trimis persoanei reclamante care va avea un termen de 10 zile pentru a răspunde în scris.
- După aceste comunicări va fi fixat primul termen de judecată și părțile implicate vor primi citație cu data procesului.

11. Ce soluții poate adopta instanța?

Instanța poate admite sau poate respinge cererea persoanei reclamante. Indiferent de soluție, aceasta poate fi atacată cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii instanței – art. 20 din Legea nr. 554/2004.

Recursul va fi judecat de instanța superioară (curtea de apel pentru tribunal și Înalta Curte de Casație și Justiție pentru curte de apel). Până la soluționarea recursului hotărârea nu poate fi pusă în executare.

Practic, hotărârea pronunțată în recurs este cea care este definitivă și poate fi pusă în executare.

12 Solicitarea de despăgubiri pe cale separată

Dacă instanța a anulat actul sau a cenzurat refuzul nejustificat al autorității (în ipoteza în care i s-a produs o pagubă) persoana poate formula o nouă cerere în instanță în aceleași condiții cu prima prin care să solicite repararea pagubei – art.19 din Legea nr. 554/2004.

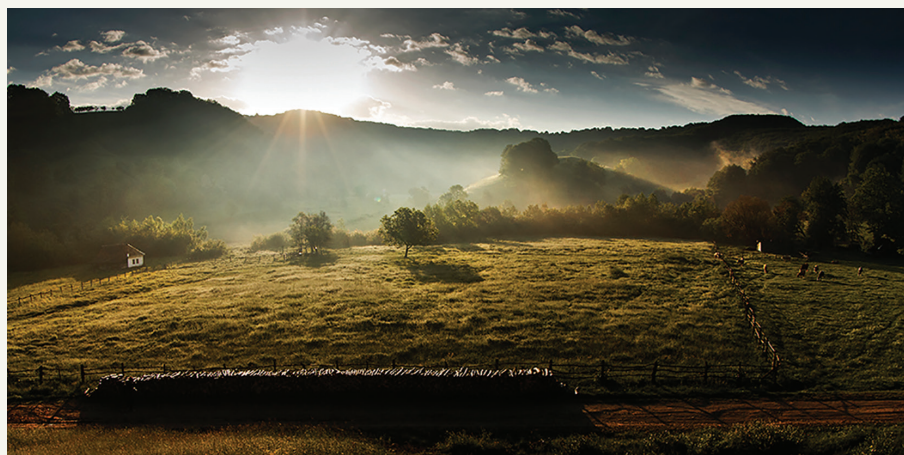
13. Cazuri urgente. Suspendarea actului atacat

În situația în care executarea actului nelegal poate produce prejudicii în termen scurt, o dată cu formularea procedurii prealabile persoana poate cere suspendarea executării actului până la momentul în care instanța va stabili dacă este legal sau nu.

Cererea de suspendare se adresează aceleiași instanțe care ar fi competentă să judece cererea de anulare a actului și trebuie să conțină aceleași elemente ca și orice cerere de chemare în judecată (a se vedea punctul 10). Taxa de timbru este de 20 de lei.

În plus, în cuprinsul cererii trebuie justificată paguba ce s-ar produce prin executarea actului – art. 14 din Legea nr. 554/2004.

Cererea se judecă de urgență, iar dacă se admite, executarea actului este suspendată chiar de la data pronunțării hotărârii indiferent dacă autoritatea face sau nu recurs.

© Sarm Onişor

CAPITOLUL V

ACTIVITĂȚI CU IMPACT ASUPRA MEDIULUI

(ACCENT PE ARIILE PROTEJATE)

În acest capitol se prezintă aspecte generale despre unele dintre cauzele majore de degradare ale mediului, cadrul legal în vigoare și modul în care ar trebui analizate informațiile legate de câteva domenii de activitate ce pot avea impact negativ asupra unei arii protejate.

Pentru fiecare domeniu se prezintă cadrul legislativ și se va indica de unde se pot obține

informații, cui ar trebui să ne adresăm în cazul în care constatăm o ilegalitate și în unele cazuri care ar trebui să fie întrebările la care trebuie să se obțină răspunsuri înainte de a începe procedura de contencios administrativ.

Este important de subliniat că în subcapitolele ce urmează nu se pot prezenta toate situațiile posibile.

5.1 Poluarea și deșeurile

LEGISLAȚIE:

- Directiva nr.2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa cu Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător;
- Directiva 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental cu HOTĂRÂRE nr. 321 din 14 aprilie 2005 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant;
- Legea apelor Nr. 107 din 25 septembrie 1996, cu modificările și completările ulterioare;
- Directiva 2008/98/EC privind deșeurile cu Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor;
- Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri cu HOTĂRÂRE nr. 788 din 17 iulie 2007 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului Parlamentului European și al Consiliului (CE) nr. 1.013/2006 privind transferul de deșeuri;
- Directiva 1999/31/CE privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare cu HOTĂRÂRE nr. 349 din 21 aprilie 2005 privind depozitarea deșeurilor;
- Directiva nr. 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare cu HOTĂRÂRE nr. 621 din 23 iunie 2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- Hotărâre nr. 856 din 16 august 2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase;
- Ordin nr. 1385 din 29 decembrie 2006 privind aprobarea Procedurii de participare a publicului la elaborarea, modificarea sau revizuirea planurilor de gestionare a deșeurilor, adoptate sau aprobate la nivel național, regional și județean. Participarea publicului are o componentă voluntară, dar și o

componentă responsabilă;

- Ordinul nr. 932/481/2016 din 18 mai 2016 privind aprobarea Procedurii de autorizare pentru preluarea responsabilității gestionării deșeurilor de ambalaje;
- Ordonanța de urgență nr. 38/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje;
- HG 1061/2008 privind transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase pe teritoriul României;
- Hotărâre nr. 1453 din 12 noiembrie 2008 pentru modificarea și completarea;
- Ordin nr. 757 din 26 noiembrie 2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor;
- Hotărâre nr. 349 din 21 aprilie 2005 privind depozitarea deșeurilor;
- Hotărâre nr. 1292 din 15 decembrie 2010 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor.

Definiții, clasificări

- conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr.195/2005¹⁷ privind protecția mediului (aprobată prin Legea nr.265/2006),

poluare - „*introducerea directă sau indirectă a unui poluant care poate aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime*”.

poluant - „*orice substanță, preparat sub formă solidă, lichidă, gazoasă sau sub formă de vapori ori de energie, radiație electromagnetică, ionizantă, termică, fonică sau vibrații care, introdusă în mediu, modifică echilibrul constituenților acestuia și al organismelor vii și aduce daune bunurilor materiale*”.

Poluarea poate fi o substanță sau sursă de energie precum zgomotul, căldura sau

© Ștefan Angelescu

¹⁷ OUG nr.195/2005 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.196 din 30 decembrie 2005.

lumina. Substanțele poluante pot avea origine naturală sau nenaturală, în cel de-al doilea caz fiind considerate poluante dacă depășesc nivelele normale.

Există mai multe clasificări ale poluării, acesta putând fi: naturală sau artificială, fizică, chimică, biologică, estetică, socială, etc. Poluarea poate fi datorată poluanților lichizi; ex. ploi acide, poluanților solizi; ex. particule mineral, cum este azbestul sau poluanților gazoși și a pulberilor, ex. gazele de eșapament.

Poluanții pot afecta solul, apa, aerul dar și flora și fauna.

După modul de producere poate fi:

- **POLUARE PUNCTUALĂ (DIRECTĂ)**

- poluarea provine dintr-o sursă unică, identificabilă. Ex. o termocentrală care nu folosește filtre ce opresc poluanții la sursă.

- **POLUARE DIFUZĂ (INDIRECTĂ)**

- este greu de controlat, deoarece sunt mai multe surse cu poluare mici, dar continue. Este mai agresivă și mai răspândită. Ex. pungile de plastic aruncate.

Ariile naturale protejate sunt și ele afectate de problema deșeurilor indiferent de altitudinea sau latitudinea la care se află ele.

Cele mai întâlnite deșeuri sunt:

- **Material plastic, sticlă, textile, fier.** Rezultă poluarea fizico-chimică a apei și a solului. La acestea se poate adăuga poluarea peisajelor, dar și distrugerea unor exemplare de viețuitoare.

- **Deșeuri menajere degradabile** care au un impact mai mic asupra factorilor de mediu din ariile naturale protejate. Poluarea poate fi vizuală, olfactivă și un impact asupra peisajelor.

- **Hoituri de animale** aruncate de la așezările din zonă. Conduce la poluarea fizico-chimică, dar și biologică a acviferelor. Rezultă și o poluare olfactivă ca urmare a mirosului greu.

- **Rumegușul și materialele de construcții.** Poluarea solului este

prioritară în acest caz. Ei i se adaugă poluarea acviferelor și a aerului.

- **Barhotul** (ceea ce rezultă în urma fabricării băuturilor alcoolice din fructe). Rezultă o poluare fizico-chimică a apelor subterane dar și o poluare olfactivă.

Pe cine putem sesiza în cazul în care descoperim deșeuri depozitate neconform cu protecția mediului?

- Garda de Mediu sau Agenția pentru Protecția Mediului care funcționează la nivel de județ.
- Administrația Bazinală de Apă, dacă deșeurile se găsesc pe/lângă un curs de apă.
- Autoritatea publică locală- primăria.
- O organizație de mediu care activează în arealul unde ați descoperit neregula și cel mai probabil vor prelua atenționarea dumneavoastră.

Puteți sesiza aspectele observate atât în scris, cât și prin telefon la autoritățile competente.

Pentru turiștii care practică drumeții în arii protejate: deșeurile produse trebuie scoase din aria respectivă și depozitate în spații destinate colectării deșeurilor. Chiar dacă există containere de depozitat deșeuri, mai ales în arealul montan, transportul deșeurilor din acele zone în "spații" civilizate se face cu multă dificultate din partea administratorilor locali.

Acțiunile noastre pot determina poluarea. Hârtia aruncată pe stradă, sticla de plastic goală lăsată pe trasee montane, exces de lumini nocturne, construcții în arii protejate sunt tot atâtea modalități de a crea un prejudiciu mediului. Dar și noi suntem supuși poluării ca urmare a acțiunii altor oameni. Este bine să identificăm sursele de poluare, să găsim modalitățile de a diminua sau chiar stopa acele poluări (acțiuni civice de tipul: sesizarea autorităților competente, comunicarea cu asociații de mediu).

5.2 Construcții în arii protejate

LEGISLAȚIE

- Legea 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- OUG 195/2005 privind protecția Mediului;
- OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor natural, a florei și faunei sălbatice;
- Ordin 1338/2008 privind procedura de emitere a avizului Natura 2000;
- Legea fondului funciar nr. 18/1991;
- Ordonanța Guvernului nr. 20/1994 privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente;
- Regulamentul general de urbanism¹⁸.

Principii generale

- Ariile naturale protejate și coridoarele

ecologice se evidențiază în mod obligatoriu de către Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism, în planurile cadastrale și în cărțile funciare.

- În perimetrele ariilor naturale protejate și în vecinătatea acestora este interzisă orice lucrare sau activitate susceptibilă să genereze un impact negativ asupra acestora.

- Orice plan sau proiect care nu are legătură directă cu sau nu este necesar pentru managementul acestora, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria protejată, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, ținându-se seama de obiectivele de conservare potrivit legislației specifice în domeniu.

- Pentru administratorii ariilor naturale, precum și pentru persoanele fizice și juridice care dețin sau administrează terenuri și alte bunuri și/sau care desfășoară activități în

© Lies Willeart

¹⁸ Regulamentul general de urbanism a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 525 din 27 iunie 1996, publicată în M. Of. nr. 149 din 16 iunie 1996, republicat în M. Of. nr. 856 din 27 noiembrie 2002.

perimetrul și în vecinătatea ariei naturale protejate, este obligatorie respectarea prevederilor din planurile de management și regulamentele elaborate și aprobate.

- Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată și din vecinătatea acesteia se armonizează de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management, care primează în fața altor planuri¹⁹.

- Terenurile agricole din extravilan de clasa I și II-a de calitate, pe cele amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare, precum și pe cele plantate cu vii și livezi, parcuri naționale, rezervații, monumente, ansambluri arheologice și istorice, amplasarea construcțiilor de orice fel este interzisă²⁰.

- Sunt interzise:

- a) autorizarea executării construcțiilor și amenajărilor pe terenurile cu destinație forestieră;
- b) autorizarea executării construcțiilor de orice fel în albiile minore ale cursurilor de apă și ale cuvetelor lacurilor²¹.

- Pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții în zonele naturale protejate, solicitantul trebuie să obțină și avizul autorității publice centrale pentru protecția mediului și al autorității publice centrale pentru agricultură, păduri și dezvoltare

rurală²².

Pe cine putem sesiza în cazul în care descoperim o construcție într-o arie protejată:

- Administratorul/custodele ariei protejate;
- Autoritatea publică locală;
- Garda de Mediu;
- Inspectoratul de Stat în Construcții;
- Regia Națională a Pădurilor – Romsilva.

Ce facem dacă dorim să contestăm un act emis de autorități

1. Investiția se încadrează în prevederile planului de urbanism (PUZ) din aria protejată?

DA ➡ investiția este în regulă dacă PUZ reflectă prevederile planului de management al ariei protejate sau măsurile de conservare stabilite de administrator (în cazul în care nu există un planul de management). Se impune însă verificarea răspunsului la celelalte întrebări.

NU ➡ constituie motiv de nulitate a actelor emise în baza PUZ și se atacă în contencios administrativ.

2. Hotărârile de Consiliu Local sau de Consiliu Județean prin care au fost adoptate planul de urbanism de detaliu (PUD), planul de urbanism zonal (PUZ), planul de urbanism general (PUG) au respectat prevederilor legale privind ariile

¹⁹ cu excepția situațiilor care vizează siguranța națională, asigurarea securității, sănătății oamenilor și animalelor, prevenirea unor catastrofe naturale.

²⁰ De la aceste prevederi fac excepție, construcțiile care servesc activităților agricole, cele cu destinație militară, căile ferate, șoselele de importanță deosebită, liniile electrice de înaltă tensiune, forarea și echiparea sondelor, lucrările aferente exploatarea țițeiului și gazului, conductele magistrale de transport gaze sau petrol, lucrările de gospodărire a apelor și realizarea de surse de apă [art. 92 alin. (2) din Legea nr. 18/1991, republicată în M. Of. nr. 1 din 5 ianuarie 1998].

²¹ Fac excepție lucrările de poduri, a celor necesare căilor ferate, a drumurilor, de traversare a albiilor, precum și lucrările de gospodărire a apelor. În aceste situații, autorizarea este permisă numai cu avizul primarului și al autorităților de gospodărire a apelor, cu asigurarea măsurilor de apărare a construcțiilor respective împotriva inundațiilor, a măsurilor de prevenire a deteriorării apelor de suprafață și subterane ș.a.

²² Art. 10 lit. c) din Legea nr. 50 din 29 iulie 1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit Legii nr. 597 din 31 octombrie 2001, privind unele măsuri de protecție și autorizare a construcțiilor în zona de coastă a Mării Negre (publ. În M.Of. nr. 711 din 8 noiembrie 2001), în scopul protejării și conservării diversității biologice, peisagistice și fizice ale zonei de coastă a Mării Negre, pe teritoriul românesc se delimitează o zonă de interdicție temporară de construire, generată de linia de coastă.

protejate?

Pentru a afla acest lucru se solicită de la Primărie/Consiliul Județean informații privind adoptarea acestora, respectiv dacă acordul de mediu și avizele au avut avizul administrației ariei protejate, avizul Apelor Române, respectiv studiul de impact de mediu pentru situațiile în care acesta este necesar.

În cazul în care nu există acord de mediu, respectiv studiu de impact, hotărârea de Consiliu Local sau Consiliu Județean se atacă în contencios administrativ.

3. Programul, planul sau proiectul a primit acordul de mediu și avizele aferente?

Informațiile ar trebui să se găsească pe pagina web a autorității publice emitente sau pot fi solicitate în scris (Anexa nr.3).

DA, a fost emis cu respectarea legislației ➡ este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la celelalte întrebări.

DA, a fost emis cu încălcarea legislației ➡ se atacă în contencios administrativ.

NU ➡ se sesizează în scris Garda de Mediu și administratorul/custodele ariei protejate și autoritatea locală;

➡ dacă autoritățile de mai sus nu sistează lucrările în urma sesizării, se începe acțiunea în contencios administrativ împotriva acestor autorități.

4. A fost emisă autorizația de construire?

Informațiile se solicită în scris de la autoritatea responsabilă pentru emiterea autorizației.

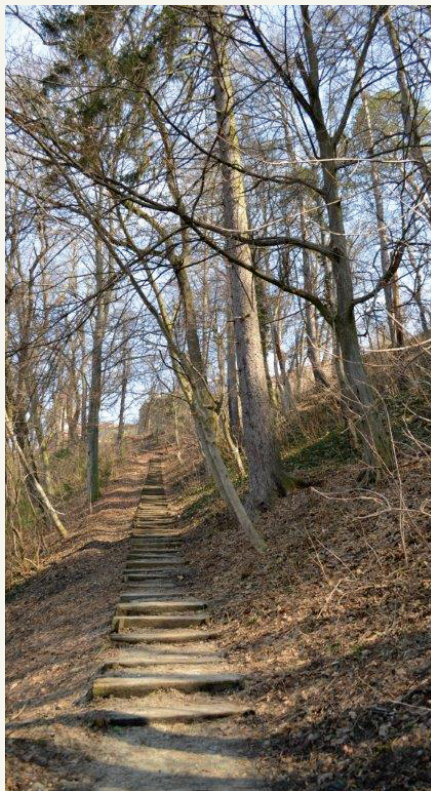
DA, a fost emisă cu respectarea legislației ➡ nu mai este necesară nici o

acțiune.

DA, a fost emisă cu încălcarea legislației ➡ se contestă în contencios administrativ autoritatea emitentă a autorizației.

NU ➡ se atacă în contencios administrativ autoritatea responsabilă pentru emiterea autorizației.

! La introducerea acțiunii de anulare autorizația de construire se suspendă de drept și instanța va dispune oprirea lucrărilor până la soluționarea în fond a cauzei.

© WWF

5.3 Braconajul

LEGISLAȚIE

- Codul Silvic (Legea 46/2008);
- Legea nr. 407 din 9 noiembrie 2006 vânătorii și a protecției fondului cinegetic;
- Ordonanță de Urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Norme din 18 februarie 2011 privind accesul la resursele acvatice vii din domeniul public al statului în vederea practicării pescuitului comercial în habitatele piscicole naturale din ariile naturale protejate Ordin 44/2011;
- Ordonanță de Urgență nr. 23 din 5 martie 2008 privind pescuitul și acvacultura;
- Legea apelor Nr. 107 din 25 septembrie 1996.
- Ordin nr. 449 din 8 iulie 2008 privind caracteristicile tehnice, condițiile de folosire a uneltelor admise la pescuit comercial și metodele de pescuit comercial în apele maritime și continentale

5.3.1. BRACONAJUL CINEGETIC

Definiții

Braconaj - tentativa sau acțiunea desfășurată în scopul dobândirii sau capturării vânatului, finalizată cu rezultat sau nu, cu încălcarea prevederilor legale.

Vânătoare - acțiunea de pândire, căutare, stărnire, urmărire, hăituire sau orice altă activitate având ca scop capturarea ori uciderea exemplarelor din speciile prevăzute în anexele nr. 1 și 2 din Legea 407/2006, aflate în stare de libertate; nu constituie acțiune de vânătoare capturarea autorizată a exemplarelor din speciile de interes cinegetic în scop științific, urmată de eliberarea acestora.

Vânătoarea poate fi exercitată numai în

scopul asigurării echilibrului ecologic, ameliorării calității populațiilor faunei de interes cinegetic, cercetării științifice, precum și în scop didactic sau recreativ-sportiv.

Pentru ca vânătoarea să se desfășoare legal este necesară îndeplinirea următoarelor condiții:

- ✓ Vânătoarea exclusivă a speciilor prevăzute în anexele 1 și 2 ale Legii 407/2006;
- ✓ Vânătoarea în numărul, în locurile, în perioadele, prin metodele și cu mijloacele admise de lege;
- ✓ Vânătoarea se poate exercita numai de către persoanele care posedă permis de vânătoare și autorizația de vânătoare emisă de gestionarul fondului.

VÂNĂTOAREA ÎN ARII PROTEJATE

- ✓ Dacă fondurile cinegetice cuprind și arii naturale protejate, vânătoarea este admisă numai cu respectarea condițiilor prevăzute în planurile de management cinegetic și în planurile de management al ariilor naturale respective.
- ✓ Hrănirea sau nădirea exemplarelor din speciile de interes cinegetic la distanțe mai mici de 1 km de limita ariilor naturale protejate în care vânătoarea este interzisă sau în cele neincluse în fondurile cinegetice este interzisă.
- ✓ Este **strict interzisă** vânătoarea în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fonduri cinegetice, precum și vânătoarea în crescătorii de vânat; vânătoarea în rezervațiile naturale a speciilor care fac obiectul protecției în aria naturală protejată; vânătoarea în suprafețele ariilor naturale protejate

cuprinse în fondurile de vânătoare, practică fără respectarea prevederilor planurilor de management cinegetic, și în cele ale ariilor naturale respective în ceea ce privește vânătoarea.

Următoarele fapte sunt considerate infracțiuni:

- ✓ vânătoarea fără permis de vânătoare;
- ✓ vânătoarea fără autorizație de vânătoare legală;
- ✓ vânătoarea prin folosirea ogarilor sau a metişilor de ogari;
- ✓ vânarea speciilor de vânat strict protejate în alte condiții decât cele legale;
- ✓ vânătoarea în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din celelalte arii naturale protejate;
- ✓ vânătoarea în intravilan, în zona strict protejată și în zona tampon din cuprinsul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”;
- ✓ pe suprafețele din intravilan, în zona strict protejată și în zona tampon din cuprinsul Rezervației Biosferei “Delta Dunării”, recoltarea exemplarelor din speciile de faună sălbatică și a câinilor fără stăpân se realizează, în condițiile legii, de gestionarul din zona respectivă pe baza unui contract de prestări de servicii, la solicitarea consiliului local sau a administrației ariei naturale protejate, cu avizul consiliului științific al acesteia, după caz;
- ✓ vânătoarea păsărilor migratoare de apă în ariile de protecție specială avifaunistică și a speciilor care fac obiectul protecției în ariile speciale de conservare;
- ✓ vânarea în afara perioadelor legale de vânătoare la specia respectivă;
- ✓ vânătoarea prin utilizarea pe timp de noapte a autovehiculelor sau a dispozitivelor care permit ochirea și tragerea pe întuneric;
- ✓ vânarea mamiferelor prin utilizarea capcanelor neautorizate;
- ✓ vânătoarea prin utilizarea substanțelor chimice toxice folosite în combaterea dăunătorilor vegetali și animali ai

culturilor agricole și/sau silvice;

- ✓ vânarea urșilor la nadă și/sau la bârlög;
- ✓ vânarea puilor nezburați ai păsărilor de interes cinegetic;
- ✓ vânătoarea cu exemplare de păsări de pradă, cu arcuri și cu arbalet;
- ✓ vânătoarea prin utilizarea armelor altfel decât ținute în mână, a armelor la care percuția cartușului se realizează pe ramă ori și a altor arme decât cele autorizate sau omologate, după caz, pentru vânătoare în România;
- ✓ accesul cu arma de vânătoare, altfel decât purtată în toc, în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fonduri cinegetice;
- ✓ accesul cu arma de vânătoare în zona strict protejată și în zona-tampon din cuprinsul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”;
- ✓ vânătoarea în parcuri naționale, în rezervații științifice, în zonele cu protecție strictă sau în zonele de protecție integrală din ariile naturale protejate cuprinse în fonduri cinegetice, precum și vânătoarea în crescătorii de vânat.

Pe cine putem sesiza în cazul în care există suspiciunea săvârșirii unei fapte ilegale:

- Poliția- secția cea mai apropiată de locul faptei
- Agenția pentru Protecția Mediului
- Garda Forestieră
- Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi
- Custozii ariilor protejate
- Garda Națională de Mediu
- Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”
- Regia Națională a Pădurilor – Romsilva
- Poliția de Fronieră
- Jandarmeria.

Constatarea faptelor contrare legii se face de către organele de urmărire penală cu atribuții în acest sens: de jandarmi, de

personalul salariat cu atribuții în domeniul cinegetic din cadrul administratorului fondului cinegetic național și al gestionarilor fondurilor cinegetice, precum și de alte persoane specializate în domeniul cinegetic împuternicite în acest scop de către conducătorul autorității publice centrale care răspunde de vânătoare.

5.3.2. BRACONAJUL PISCICOL

Definiție

Braconajul piscicol reprezintă activitatea contravențională sau infracțională care constă în pescuitul fără licență, autorizație ori permis a peștilor și a altor viețuitoare acvatice din habitatele piscicole naturale

Pentru ca pescuitul să se desfășoare legal:

- ✓ Pescuitul comercial – se desfășoară legal numai în baza unei licențe de pescuit.
- ✓ Pescuitul comercial – se desfășoară pe tot parcursul anului, mai puțin în perioadele

de prohibiție stabilite anual prin Ordin de ministru publicat pe site-ul ANPA și care diferă de la o specie la alta și de la o zonă de pescuit la alta.

- ✓ Pescuitul recreativ/sportiv – se desfășoară legal numai în baza unui permis de pescuit și doar cu undița sau cu lanseța, cu respectarea următoarelor condiții (art. 24 din OUG 23/2008):
 - în apele curgătoare și stătătoare din zona montană, numai cu o singură undiță cu maximum două cârlige sau cu o lanseță;
 - în apele din zona colinară și de șes, pe tot cursul Dunării și pe brațele sale, în Delta Dunării, cu maximum 4 undițe sau 4 lansețe cu câte două cârlige fiecare;
 - în apele teritoriale ale Mării Negre, cu maximum două undițe, două lansețe sau o țaparină, cu câte 10 cârlige fiecare;
 - pescuitul salmonidelor în apele de munte este permis numai cu momeli artificiale. În apele din zona colinară și de șes, pe

Dunăre, în Delta Dunării și în apele maritime un pescar sportiv poate reține din captură maximum 5 kg de pește/zi sau numai un singur pește, dacă greutatea lui depășește 5 kg iar în apele de munte cu salmonide se pot reține de către un pescar maximum 10 bucăți/exemplare/zi, în total, din speciile: păstrăv indigen, păstrăv curcubeu, fântânei, lipan și coregon.

Pescuitul sturionilor în scop comercial este interzis cu desăvârșire până la data de 31 decembrie 2020 (Ordin MADR-MMAP 545/715/2016). Se pot pescui sturioni în scop științific și în baza unei autorizații speciale.

Pescuitul în arii protejate

În zonele de management durabil se pot desfășura activități de pescuit sportiv.

Este strict interzis și reprezintă contravenții:

- ✓ pescuitul recreativ/sportiv fără permis în habitatele piscicole naturale;
- ✓ pescuitul recreativ/sportiv al resurselor acvatice vii sub dimensiunile legale;
- ✓ prinderea salmonidelor cu mâna;
- ✓ pescuitul salmonidelor cu momeli natural;
- ✓ reținerea unei cantități de pește peste limita legală;
- ✓ pescuitul recreativ/sportiv în perioada de prohibiție și în zonele de protecție;
- ✓ capturarea peștelui cu unelte de plasă și cu pripoane în râurile și în lacurile din zona de munte, precum și în râurile colinare și de șes, cu excepția Dunării și Prutului;
- ✓ reținerea la bord, transbordarea, descărcarea și comercializarea resurselor acvatice vii sub dimensiunea minimă legală;
- ✓ pescuitul neautorizat al sturionilor.

Următoarele fapte sunt considerate infracțiuni:

- ✓ pescuitul comercial sau sportiv fără licență sau autorizație de pescuit;

- ✓ pescuitul prin orice metode al reproducătorilor, în perioada de prohibiție, și distrugerea icrelor embrionate de pește în zonele de reproducere natural;
- ✓ pescuitul resurselor acvatice vii cu unelte de pescuit având ochiul de plasă sub dimensiunile minime legale;
- ✓ producerea, importul, comercializarea, deținerea sau folosirea la pescuit de către persoanele neautorizate a năvoadelor, voloacelor, prostovoalelor, vârselor, vintirelor, precum și a altor tipuri de unelte de pescuit comercial;
- ✓ pescuitul cu japca, cu ostia, sulița, țepoaca și cu orice alte unelte înțepătoare sau agățătoare, prin greblare sau harponare;
- ✓ producerea, importul, deținerea, comercializarea sau utilizarea uneltelor de plasă de tip monofilament;
- ✓ pescuitul cu alte unelte sau scule neautorizate;
- ✓ pescuitul electric, deținerea aparatelor și dispozitivelor care distrug resursele acvatice vii prin curentare, electrocutare, pescuitul cu materiale explozive, pescuitul cu substanțe toxice și narcotice de orice fel, precum și folosirea armelor de foc, în scopul omorării peștilor sau altor viețuitoare acvatice;
- ✓ pescuitul sau omorârea deliberată a mamiferelor marine;
- ✓ folosirea oricăror unelte sau echipamente de pescuit sturioni, inclusiv ohane și carmace, în zonele de pescuit din habitatele piscicole naturale din România.

© Daniel Petrescu

Pe cine putem sesiza în cazul în care există suspiciunea săvârșirii unei fapte ilegale:

- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
- Garda Națională de Mediu
- Poliția Română
- Administrația Rezervației Biosferei “Delta

Dunării”

- Regia Națională a Pădurilor – Romsilva
- Poliția de Frontieră
- Agenția pentru Protecția Mediului
- Administratorul/Custodele ariei protejate
- Asociația Vânătorilor și Pescarilor Sportivi.

5.4 Minerit. Mineritul în arii protejate

LEGISLAȚIE

- Legea 85/2003, privind desfășurarea activităților miniere;
- Ordonanța 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice.

Definiții

Resursele minerale definite la art. 2 din Legea 85:

- ”(1) *cărbunii, minereurile feroase, neferoase, de aluminiu și roci aluminifere, de metale nobile, radioactive, de pământuri rare și disperse, sărurile haloide, substanțele utile nemetalifere, rocile utile, pietrele prețioase și semiprețioase, turba, nămolurile și turbele terapeutice, rocile bituminoase, gazele necombustibile, apele geotermale, gazele care le însoțesc, apele minerale naturale (gazoase și plate), apele minerale terapeutice, precum și produsul rezidual minier din haldele și iazurile de decantare.*
- (2) *Prevederile prezentei legi se aplică și apelor subterane potabile și industriale pentru activitățile de prospecțiune, explorare, determinare și evidență a rezervelor”.*

Activitățile miniere sunt definite la art. 3 pct. 1 din Legea 85:

© Les Willaert

”ansamblul de lucrări privind prospecțiunea, explorarea, dezvoltarea, prepararea/prelucrarea, concentrarea, comercializarea produselor miniere, conservarea și închiderea minelor, inclusiv lucrările aferente de refacere și reabilitare a mediului;”

Principii generale

- Este interzisă desfășurarea de activități miniere pe terenurile pe care sunt amplasate rezervații naturale, precum și instituirea dreptului de servitute pe astfel de terenuri. Pot fi stabilite excepții prin Hotărâri de Guvern numai cu stabilirea de despăgubiri și alte măsuri compensatorii (art. 11, legea 85);
- În vederea desfășurării activității miniere,

o persoană (fizică sau juridică) trebuie să dobândească folosința și accesul la terenurile pe care urmează să se desfășoare aceste activități;

- Mineritul în ariile protejate poate fi interzis prin planurile de management ale acestora;
- În cazul în care mineritul se realizează în imediata vecinătate a ariilor protejate de interes comunitar (rețeaua Natura 2000), sau în interiorul acestora, este obligatorie realizarea unei proceduri de evaluare adecvată conform legislației²³;
- Mineritul a fost identificat ca o amenințare directă asupra biodiversității din România în *Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2014 – 2020* ²⁴ aprobată prin HG 1081/2013.

Pe cine putem sesiza în cazul în care există suspiciunea săvârșirii unei fapte ilegale:

- Garda Națională de Mediu
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale
- Agenția pentru Protecția Mediului
- Administratorul/Custodele ariei protejate
- Autoritatea publică locală.

Ce facem dacă dorim să contestăm un act emis de autorități

1. Au fost modificate planurile urbanistice în termen de 90 zile²⁵ de la data la care Consiliile județene și Consiliile locale au primit informare cu privire la intrarea în vigoare a licenței de exploatare?

Se pot solicita în scris informații de la Consiliile locale sau județene.

1) **DA**, au fost modificate ➡ este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la întrebările următoare;

2) **NU**: în funcție de cum a fost sau nu emisă autorizația privind activitățile miniere:

a) da, a fost emisă autorizația privind activitățile miniere ➡

- este contactată autoritatea emitentă pentru informații;
- este atacată în contencios administrativ.

b) nu a fost emisă autorizația privind activitățile miniere ➡

- se va informa instituția care are datoria de a sancționa asemenea acțiuni ilegale, respectiv Garda de Mediu.

2. Permisul și/sau licența privind activitățile miniere a (au) fost emisă(e) cu respectarea prevederilor legale?

²³ OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice și a Ordinului 19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar

²⁴ Consecințele mineritului în arii protejate sunt surprinse astfel:

"Modalitățile de exploatare a balastului și a nisipului din albiile râurilor interioare determină degradarea habitatelor acvatice și distrug zonele umede, afectând speciile ce își au habitatele în aceste zone. Exploatarea resurselor minerale afectează biodiversitatea fie prin distrugerea totală a habitatelor ca urmare a decopertării, fie prin extinderea haldelor de steril și a iazurilor de decantare. În cazul carierelor, extragerea de rocă se face în exploatații deschise, acestea necesitând, de asemenea, decopertarea. Combustibilii fosili (cărbune) sunt exploatați în subteran sau la suprafață, necesitând decopertare în cazul exploatărilor de suprafață și cauzează poluarea apelor de suprafață folosite la flotare, în ambele situații. Apele de mină formate în galeriile abandonate, de cele mai multe ori acide și încărcate cu metale grele ajung în apele de suprafață afectând biocenoza acestora. În cazul exploatărilor petroliere, pot apărea poluări accidentale cu petrol care afectează pe termen mediu și lung atât covorul vegetal, cât și fauna. Exploatarea apelor termale, fie pentru utilizarea în sistemele de termoficare, fie în scop terapeutic, poate afecta, la deversare, biocenoza apelor din râurile colectoare, datorită diferențelor de temperatură".

²⁵ Termenul de 90 de zile – conform art 41, Legea 85_2003

- a) **DA**: există toate documentele necesare autorizării ➡ este în regulă, dar se impune verificarea răspunsului la întrebările următoare;
- b) **NU**: permisul de explorare/exploatare și licența de exploatare s-au emis fără să existe acord de mediu valabil și, după caz, avize legale din domeniul gospodăririi apelor:

➔ se solicită în scris informații / se sesizează Agenția pentru Protecția Mediului și Agenția Națională pentru Resurse Minerale;

➔ se contestă autorizația în contencios administrativ.

Documentele necesare emiterii permiselor de exploatare sunt:²⁶

1. acte și documente privind legalitatea funcționării operatorului economic;
2. acord de mediu și avize legale din domeniul gospodăririi apelor, după caz (obligatorii în cazul balastierelor);
3. tabel cu valoarea garanției financiare pentru refacerea mediului, avizat de Agenția Județeană de Protecția Mediului;
4. certificat de atestare fiscală, din care să rezulte că solicitantul permisului de exploatare nu înregistrează obligații restante față de bugetul de stat cu privire la redevența și taxa pe activitatea de prospecțiune, explorare sau exploatare, după caz, prevăzute de Legea nr. 85/2003, cu modificările și completările ulterioare;
5. acord de reabilitare încheiat cu autoritățile administrației publice locale pentru cazurile în care transportul rutier al resurselor minerale afectează infrastructura rutieră și clădirile adiacente din localitățile urbane sau rurale respective;
6. lista cuprinzând personalul de specialitate atestat implicat în managementul exploatarei, cu prezentarea activității acestuia (C.V.);
7. plan de refacere a mediului și proiect

tehnic de refacere a mediului.

Autorizarea începerii activităților miniere prevăzute în licență (emisă conform procedurii prevăzută de Legea 85/2003) se obține în scris de la autoritatea competentă, în termen de până la 180 de zile de la intrarea în vigoare a licenței.

3. Există acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare executării activității miniere prevăzute în programul anual de exploatare?

a) **DA** ➡ este în regulă;

b) **NU** ➡ *proprietarul sau administratorul terenului pot contesta în contencios administrativ autorizația privind activitățile miniere emisă fără acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare activității miniere.*

➡ *orice persoană interesată poate contesta autorizația privind activitățile miniere emisă fără acordul proprietarului sau administratorului terenului privind accesul la suprafețele necesare activității miniere.*

Dispozițiile legale în vigoare instituie o **servitute legală de trecere asupra terenurilor necesare accesului în perimetrul de exploatare/explorare** și a oricăror alte activități pe care acestea le implică, servitute instituită în favoarea titularului activităților miniere.

Exercitarea dreptului de servitute legală de trecere, stabilit potrivit alin. (1), se face contra plății unei rente anuale către proprietarii terenurilor afectate de aceasta, pe baza convenției încheiate între părți cu respectarea prevederilor legale, în termen de 60 de zile de la comunicarea către proprietarii de terenuri a unei notificări scrise din partea titularilor de licențe și/sau

²⁶ extras din Instrucțiunile privind eliberarea permiselor de exploatare emise de Agenția Națională pentru Resurse Naturale

permise.

În cazul în care părțile nu ajung la un acord de voință în termenul prevăzut la alin. (2), stabilirea cuantumului rentei se va face de către instanță, în condițiile legii.

Durata servituții legale este cea a activităților miniere, iar terenurile care urmează a fi afectate vor fi determinate, în ceea ce privește suprafețele și proprietarii, după principiul celei mai mici atingeri posibile aduse dreptului de proprietate.

5.5 Exploatarea masei lemnoase

LEGISLAȚIE

- Codul Silvic aprobat de Legea 46/2008;
- Ordin nr. 904 din 10 iunie 2010 pentru aprobarea Procedurii privind constituirea și autorizarea ocoalelor silvice și atribuțiile acestora, modelul documentelor de constituire, organizare și funcționare, precum și conținutul Registrului național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice;
- Legea nr. 171 din 16 iulie 2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice;
- Ordonanță de urgență nr. 57 din 20 iunie 2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Ordonanță de urgență nr. 195 din 22 decembrie 2005 privind protecția mediului.

Definiții

Fondul forestier național – totalitate a pădurilor, a albiilor pâraielor și a altor terenuri cu destinație forestieră, indiferent de natura dreptului de proprietate, include:

- a) pădurile;
- b) terenurile în curs de regenerare și plantațiile înființate în scopuri forestiere;
- c) terenurile destinate împăduririi: terenuri degradate și terenuri neîmpădurite, stabilite în condițiile legii a fi împădurite;
- d) terenurile care servesc nevoilor de cultură: pepiniere, solarii, plantaje și culturi de plante-mamă;
- e) terenurile care servesc nevoilor de producție silvică: culturile de răchită,

- arbori și arbuști ornamentali și fructiferi;
- f) terenurile care servesc nevoilor de administrație silvică: terenuri destinate asigurării hranei vânatului și producerii de furaje, terenuri date în folosință temporară personalului silvic;
- g) terenurile ocupate de construcții și curțile aferente acestora: sedii administrative, cabane, fazanerii, păstrăvării, crescătorii de animale de interes vânătoresc, drumuri și căi forestiere de transport, spații industriale, alte dotări tehnice specifice sectorului forestier;
- h) iazurile, albiile pâraielor, precum și terenurile neproductive incluse în amenajamentele silvice;
- i) perdelele forestiere de protecție;
- j) jnepenișurile;
- k) pășunile împădurite cu consistența mai mare sau egală cu 0,4, calculată numai pentru suprafața ocupată efectiv de vegetația forestieră.

© WWF

- l) Pădure - teren cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha, acoperit cu arbori care, în condiții normale de vegetație, ating o înălțime minimă de 5 m.

Defrișare - acțiunea de înlăturare completă a vegetației forestiere, fără a fi urmată de regenerarea acesteia, cu schimbarea folosinței și/sau a destinației terenului

Gestionarea durabilă a pădurilor - folosirea pădurilor și a terenurilor împădurite într-un mod și într-un ritm care să permită menținerea diversității biologice, a productivității, a capacității de regenerare, a vitalității și a capacității acestora de a îndeplini, acum și în viitor, funcții ecologice, economice și sociale utile la nivel local, național și mondial, fără a aduce prejudicii altor ecosisteme²⁷.

Principii generale

- Prin funcțiile de producție de protecție pe care le îndeplinesc, pădurile fac parte din patrimoniul național biologic cultural al țării și în același timp, al întregii lumi.
- Dezvoltarea fondului forestier și extinderea suprafețelor de pădure constituie o *obligație și o prioritate națională* în vederea asigurării echilibrului ecologic la nivel local, național și global și se realizează prin Programul național de împădurire.
- Este interzisă reducerea suprafeței fondului forestier național. **Excepție:** reducerea suprafeței fondului forestier național prin *scoatere definitivă*, pentru realizarea *obiectivelor de interes național, declarate de utilitate publică*, conform legii, numai cu condiția compensării cu terenuri echivalente.
- Este interzisă trecerea terenurilor forestiere din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale în domeniul privat al acestora prin hotărâre a Consiliului local, a Consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București.
- Este interzisă includerea pădurilor în intravilan²⁸.
- Respectarea regimului silvic este obligatorie pentru toți deținătorii de fond forestier.
- Indiferent de forma de proprietate, administrarea și gestionarea durabilă a pădurilor se face prin ocoalele silvice autorizate²⁹ în baza unui contract de administrare a fondului forestier încheiat la notar. Excepție: fondul forestier proprietatea publică a statului se poate administra și de institute publice de cercetare sau de institute de învățământ de stat cu profil silvic.
- Gestionarea durabilă a fondului forestier se face în conformitate cu amenajamentele silvice elaborate în concordanță cu obiectivele ecologice și social-economice, cu respectarea dreptului de proprietate asupra pădurii.
- Exploatarea masei lemnoase se poate face numai după obținerea autorizației de exploatare și predarea parchetului, în baza unei documentații tehnice elaborate de către ocolul silvic și doar de către un agent economic atestat.
- La exploatarea masei lemnoase, trebuie folosite tehnologii de recoltare și de scoatere a lemnului din pădure care să nu producă degradarea solului și a malurilor

²⁷ Conferința ministerială privind protecția pădurilor în Europa. Helsinki, 1993

²⁸ Art. 7 alin. (2) și (4) din Codul silvic, R.

²⁹ Potrivit Ordin nr. 904 din 10 iunie 2010 pentru aprobarea Procedurii privind constituirea și autorizarea ocoalelor silvice și atribuțiile acestora, modelul documentelor de constituire, organizare și funcționare, precum și conținutul Registrului național al administratorilor de păduri și al ocoalelor silvice.

apelor, distrugerea sau vătămarea semințișului utilizabil³⁰, a arborilor nedestinați exploatării, peste limitele admise. În cazul în care se produc astfel de prejudicii, sunt obligatorii măsuri de remediere.

- În ceea ce privește produsele nelemnoase³¹, acestea se recoltează în conformitate cu *normele tehnice* elaborate de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură.
- Vânatul și peștele din apele de munte se recoltează pe bază de *autorizație* și *permis*, emise în condițiile prevăzute de lege.
- Este interzis pășunatul animalelor în pădurile care fac parte din fondul forestier proprietatea publică a statului, pe terenurile degradate împădurite și în perdelele forestiere de protecție. Numai în mod excepțional, autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură poate aproba pășunatul pe durată limitată în unele perimetre ale fondului forestier proprietatea publică a statului, la propunerea autorităților publice locale

³⁰ Semințiș utilizabil – puietii din regenerare naturală care se pot dezvolta pentru a se constitui parte a viitorului arboret.

Intră în această categorie de exemplu puietii care nu au depășit înălțimea ce le permite să fie protejați de stratul de zăpadă pe perioada de exploatare a arboretului matern.

³¹ fructe de pădure, semințe, rășină, ciuperci, plante aromatice și medicinale

și cu avizul unităților silvice teritoriale. Este permisă recoltarea ierbii cu secera în plantații și păduri, cu excepția celor cu funcții speciale de protecție.

- Cu aprobarea organelor silvice și la recomandarea Asociației crescătorilor de albine, se permite amplasarea în mod gratuit a stupilor.

Sunt considerate infracțiuni sau infracțiuni silvice, după caz și se

pedepsesc cu închisoare sau cu amendă:

- a) reducerea suprafeței fondului forestier național fără respectarea dispozițiilor art. 36 și art. 37 din Codul silvic (art. 106);
- b) ocuparea fără drept, în întregime sau în parte, a unor suprafețe din fondul forestier național (art. 107);
- c) tăierea, ruperea, distrugerea ori scoaterea din rădăcini, fără drept, de arbori, puieți sau lăstari din fondul forestier național și din vegetația forestieră situată în afara acestuia, indiferent de forma de proprietate, infracțiune prevăzută cu agravante (art. 108);
- d) pășunatul în păduri sau în suprafețele de păduri în care acesta este interzis (art. 109);
- e) distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare prin incendiere a pădurilor, a perdelelor forestiere de protecție, a vegetației forestiere din terenurile degradate ameliorate prin împădurire, a jnepenișurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier, de către proprietari, deținători, administratori sau orice altă persoană (art. 111) ș.a.

Pe cine putem sesiza în cazul în care există suspiciunea săvârșirii unei fapte ilegale:

- Poliția Română - secția cea mai apropiată de locul faptei
- Garda Forestieră
- Administratorul fondului forestier- ocol silvic
- Custozii ariilor protejate
- Garda Națională de Mediu
- Regia Națională a Pădurilor – Romsilva
- Poliția de Frontieră
- Jandarmeria.

Cine răspunde de protecția vegetației forestiere din afara fondului forestier³²

Vegetația forestieră situată pe terenurile din afara fondului forestier se administrează de către proprietarii acesteia, persoane fizice sau juridice sau de împuterniciții lor legali prin respectarea normelor tehnice silvice. Produsele lemnoase ale vegetației forestiere din afara fondului forestier se recoltează numai pe bază de autorizație de exploatare eliberată de ocolul silvic³³.

În cazul în care proprietarul vegetației forestiere din afara fondului forestier și a altor terenuri optează pentru includerea lor în fondul forestier, se întocmește un amenajament silvic, în condițiile prevăzute de Codul silvic.

Cum adresăm anumite fapte pe care le considerăm suspecte ca fiind nelegale

A) Este o tăiere / exploatare legală? Care sunt indiciile care ar putea indica o tăiere ilegală

- tăiere rasă pe o suprafață mai mare de 3 ha;
- realizarea lucrărilor fără plăcuțe de avertizare pe drumul forestier;
- realizarea lucrărilor doar în ore nespecifice de lucru (noaptea);
- transportul (nu scos apropiat) cu mijloace de transport neînmatriculate.

³² plantațiile cu specii forestiere de pe terenurile agricole; vegetația forestieră de pe pășuni cu consistență mai mică de 0,4; fânețele împădurite; plantațiile cu specii forestiere și arborii din zonele de protecție a lucrărilor hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare; arborii situați

³³ Art. 60 alin. (1) din Codul silvic, actualizat.

Se pot solicita informații în scris de la³⁴:

- a) administratorul sau custodele ariei protejate;
- b) ocolul silvic sau direcția silvică în administrarea căreia se află pădurea;
- c) Garda Forestieră.

B) Modalitățile de exploatare a masei lemnoase

Se pot sesiza următoarele aspecte: traversarea pâraielor, scosul pe pâraie, abandonarea resturilor de exploatare pe cursuri de apă, realizarea de drumuri pe linia de cea mai mare pantă, zdrelirea arborilor rămași pe picior.

Pentru a se afla mai multe detalii privind regulamentul de exploatare a masei lemnoase se pot solicita în scris informații de la Ocolul silvic sau Garda Forestieră.

C) Transportul masei lemnoase

Pentru lămuriri, se pot solicita în scris informații de la și se pot sesiza:

- organele silvice,
- organele de poliție,
- organele vamale.

Sesizările legate de exploatarea pădurilor se vor transmite către Garda Forestieră și Garda de Mediu și, în copie, la celelalte instituții, respectiv Ocolul Silvic, Direcția Silvică, Administratorul Ariei Protejate.

Un alt instrument folositor pentru verificarea transportului de lemne este aplicația mobilă Inspectorul Pădurii. Prin această aplicație orice persoană care deține un smartphone poate verifica dacă un autovehicul care transportă masă lemnoasă o face cu acte în regulă sau nu.

Posibilitățile de acțiune sunt:

Cum funcționează aplicația:

- se introduce numărului mașinii respective;
- aplicația verifică acest număr în sistemul SUMAL și răspunde automat cu unul dintre cele două răspunsuri standard, respectiv:
 - varianta I — Acest transport are cod valid (transport legal) și
 - varianta II — Acest transport nu are cod valid (transport posibil ilegal).
- a) *Exploatarea (tăierea), transportul sunt legale ➡ nu mai urmează nici o acțiune.*
- b) *Exploatarea (tăierea), transportul nu se efectuează conform cerințelor legii și a normelor silvice ➡ se apelează numărul de urgență 112 pentru a reclama respectivul transport și pentru intervenția rapidă a instituțiilor de control.*

© Dan Dinu

³⁴ Adresa se trimite către instituția care răspunde de aria protejată, pădurea respectivă și spre știința altor organe superioare. Esențial este să se culeagă informații care să indice dacă exploatarea respectivă este conformă cu amenajamentul silvic și cu planul de management al ariei protejate sau cu cerințele de management ale ariei naturale protejate stabilite prin regulament.

ANEXE

Anexa nr. 1 Glosar al categoriilor de arii

Ariile speciale de conservare sunt acele arii naturale protejate de interes comunitar ale căror scopuri sunt conservarea, menținerea și, acolo unde este cazul, readucerea într-o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și/sau a populațiilor speciilor pentru care situl este desemnat.

Geoparcul este un teritoriu ce cuprinde elemente de interes geologic deosebit, alături de elemente de interes ecologic, arheologic, istoric și cultural.

Monumente ale naturii sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor elemente naturale cu valoare și semnificație ecologică, științifică, peisagistică deosebite, reprezentate de specii de plante sau animale sălbatice rare, endemice ori amenințate cu dispariția, arbori seculari, asociații floristice și faunistice, fenomene geologice - peșteri, martori de eroziune, chei, cursuri de apă, cascade și alte manifestări și formațiuni geologice, depozite fosilifere, precum și alte elemente naturale cu valoare de patrimoniu natural prin unicitatea sau raritatea lor.

Parcurile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică.

Parcurile naționale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor eșantioane reprezentative pentru spațiul biogeografic național, cuprinzând elemente naturale cu valoare deosebită sub aspectul fizico-

geografic, floristic, faunistic, hidrologic, geologic, paleontologic, speologic, pedologic sau de altă natură, oferind posibilitatea vizitării în scopuri științifice, educative, recreative și turistice.

Rezervațiile științifice sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate naturale terestre și/sau acvatice, cuprinzând elemente reprezentative de interes științific sub aspect floristic, faunistic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic sau de altă natură.

Rezervațiile naturale sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic.

Sit de importanță comunitară este o arie protejată ce face parte din rețeaua ecologică europeană *Natura 2000*, cu rol principal de protecție și conservare a speciilor și habitatelor de pe teritoriul Uniunii Europene.

Siturile naturale ale patrimoniului natural universal sunt acele arii naturale protejate ale căror scopuri sunt protecția și conservarea unor zone de habitat natural în cuprinsul cărora există elemente naturale a căror valoare este recunoscută ca fiind de importanță

Zone umede de importanță internațională sunt acele arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede.

Anexa nr. 2 Legislație specifică de mediu

A1:

- Legea nr. 107/1996 a apelor;
- Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare;
- Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante
- Legea nr. 289/2002 privind perdelele forestiere de protecție;
- Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile;
- OUG 202 2002 privind gospodărirea integrată a zonei costiere
- Legea nr. minelor 85/2003;
- Legea nr. 238/2004 petrolului;
- Legea nr. 347 din 2004 legea muntelui;
- O.U.G. nr.195/2005 privind protecția mediului aprobată prin Legea 265/2006, cu modificările și completările ulterioare
- OUG 196 2005 privind fondul pentru mediu;
- Legea nr.407/2006 vânătorii și a protecției fondului cinegetic;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice , aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011;
- OUG 43 2007 privind introducerea deliberată în mediu a organismelor modificate genetic;
- Legea nr. 46/2008 Codul silvic;
- Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător;
- Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor;
- Legea nr. 214 2011 pentru organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor.

A2 :

- Legea Nr. 5 din 6 martie 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național -Secțiunea a III-a- zone protejate;
- Ordinul 552/2003 privind aprobarea zonării interioare a parcurilor naționale și

a parcurilor naturale, din punct de vedere al necesității de conservare a diversității biologice;

- Ordinul 552/2003 privind aprobarea zonării interioare a parcurilor naționale și a parcurilor natural;
- HG 1076/2004 – privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin LEGEA 49/2011;
- OUG nr 1052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate.

B1:

- Strategia tematică privind poluarea atmosferică, 2005;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;

© WWF

- Hotărâre nr. 762 din 16 iulie 2008 pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență;
- Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2013 – 2020;
- Hotărârea nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014-2020 OUG nr. 68/ 2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului;
- OUG nr.71/ 2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin.

B2:

- Ordinul nr. 1470/2013 privind aprobarea Metodologiei de atribuire a administrării și a custodiei ariilor naturale protejate;
- Ordinul nr. 1052/2014 privind aprobarea Metodologiei de atribuire în administrare și custodie a ariilor naturale protejate.

B3:

- H.G. nr.1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România;
- Ordinul nr.1710/2007 privind aprobarea documentației necesare în vederea instituirii regimului de arie naturală protejată de interes național;
- Ordin nr.1964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului

- de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România;
- Ordinul nr 1470 /2013 privind aprobarea Metodologiei de atribuire a administrării și a custodiei ariilor naturale protejate;
- HG 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România;
- Ordinul 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România;
- HG 1581/2005 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone;
- HG 2151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone;
- Ordinul 3836/2012 privind aprobarea Metodologiei de avizare a tarifelor instituite de către administratorii/ custozii ariilor naturale protejate pentru vizitarea ariilor naturale protejate, pentru analizarea documentațiilor și eliberarea de avize conform legii, pentru fotografiatul și filmatul în scop comercial.

Necunoașterea legii nu ne scutește de consecințele ei. De asemenea, cunoașterea greșită a legii penale nu înlătură vinovăția.

Anexa nr. 3. Model de cerere de informații

Către,
Numele instituției

Stimate(ă) Domnule/ Doamnă,

Subsemnatul _____, domiciliat în _____
_____, în temeiul Legii
544/2001 privind accesul liber la informațiile de interes public,
vă rog să îmi comunicați următoarele informații:

1. _____
2. _____

Vă rog să îmi comunicați răspunsul la prezenta cerere de
informații publice precum și fotocopiile documentelor
solicitate, prin intermediul poștei electronice la adresa
_____sau prin poștă la adresa

Menționez că sunt de acord să suport costurile serviciilor de
copiere a documentelor solicitate.

Data

Semnatura

Anexa nr. 4. Model de cerere de chemare în instanță

Către

Autoritatea căreia se adresează

Subsemnatul (a) *(se precizează numele, prenumele persoanei, si datele de identificare)* _____,
reprezentant / din partea _____
(numele organizației / instituției dacă este cazul) cu privire la
_____ *(se precizează obiectul solicitării)*
eliberată de _____ *(autoritatea emitenta)*
solicit

- retragerea _____
- emiterea _____
- suspendarea _____
- comunicarea _____
- etc

Motivele cererii:

În fapt: *(se descrie situația și se prezintă motivele care sunt la baza formulării plângerii);*

În drept: *(se precizează normelor legale ce se consideră încălcate).*

Dacă este posibil, se anexează documentele relevante (copie după actul atacat, citate relevante din actele normative etc).

Data și locul

Semnatura

Anexa nr. 5. Pași de urmat pentru realizarea unei construcții

I. Se solicită eliberarea certificatului de urbanism: trebuie să reflecte documentația de urbanism (PUG, PUZ), în caz contrar poate fi anulat de instanță

a) Trebuie formulată o cerere ➡ se adresează președinților Consiliilor județene, primarului general al municipiului București sau primarilor.

Important: Cererea trebuie să cuprindă: elementele de identificare a imobilului pentru care se solicită certificat de urbanism și precizarea clară a scopului cererii.

b) Certificatul de urbanism va preciza funcțiunea actuală a terenului, în conformitate cu Planul Urbanistic General, indicatorii urbanistici aferenți (POT, CUT) și avizele și acordurile necesare în vederea obținerii autorizării. De asemenea, poate conține și alte îndrumări, dacă prin cerere nu se respectă funcțiunea și indicatorii zonei.

Important: certificatul de urbanism nu ține loc de autorizație de construire

c) Dacă funcțiunea terenului sau indicatorii urbanistici prevăzuți în documentația de urbanism nu coincid cu ceea ce se dorește, autoritatea publică locală ➡ recomandă investitorului prin certificatul de urbanism întocmirea unui Plan Urbanistic Zonal.

- Pentru Planul Urbanistic Zonal sunt necesare aprobări de la, în funcție de situație: Consiliul Local, Consiliul Județean, ministerele de specialitate.

- Planul Urbanistic Zonal este analizat de către Agenția pentru Protecția Mediului

II. După ce se obține Planul Urbanistic Zonal, se solicită autorizația de construire

1. Documente necesare pentru autorizația

de construire:

a) Cererea prin care se solicită eliberarea autorizației se depune la sediile consiliilor județene, primării sau primăria generală a municipiului București;

Important: cererea se notifică și Consiliului Local

b) Certificatul de urbanism;

c) Dovada titlului de proprietate asupra terenului și/sau construcțiilor;

d) Proiectul pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții;

e) Avizele și acordurile legale necesare, stabilite prin certificatul de urbanism;

f) Dovada privind achitarea taxelor legale (art.7, alin.1, Legea 50/1991).

2. Avizele și acordurile necesare

a) Solicitantul autorizației de construire trebuie să obțină următoarele avize:

- avize / acorduri specifice ale autorităților administrației publice centrale (ex. Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, etc),

- avizul / acordul Inspectoratului de Stat în Construcții,

- avizul proiectantului inițial al construcției sau referatul de expertiză tehnică,

- acordul vecinilor.

b) Solicitantul autorizației de construire trebuie să prezinte emitentului următoarele:

- fișa tehnică;

- acordul unic (care include și acordul/avizul de mediu);

- pentru avizul de mediu ➡ procedura de evaluare de mediu;

- pentru obținerea acordului de mediu ➡ este obligatorie procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

3. După ce se obține avizul/ acordul de mediu, precum și celelalte avize și acorduri necesare ➡ autorizația de construire.

WWF ÎN CIFRE

+100

WWF își desfășoară activitatea în peste 100 de țări de pe 5 continente

+5000

WWF are peste 5000 de angajați în toată lumea

1961

WWF a fost fondat în 1961

+5M

WWF are peste 5 milioane de susținători

De ce existăm.

Pentru a stopa degradarea mediului înconjurător și pentru a construi un viitor în care oamenii trăiesc în armonie cu natura.